



Crna Gora
Ministarstvo ekonomskog razvoja
Direktorat za razvojne politike u turizmu

PLAN PRIPREME LJETNJE TURISTIČKE SEZONE 2022. GODINE



Podgorica, mart 2022. godine

SADRŽAJ:

Uvod	3
I Plan pripreme ljetnje turističke sezone 2022. godine na nivou institucija	7
- Ministarstvo ekonomskog razvoja.....	7
- Nacionalna turistička organizacija Crne Gore.....	12
- Privredna komora Crne Gore.....	13
- Zavod za zapošljavanje Crne Gore.....	14
- Ministarstvo kapitalnih investicija.....	14
- Uprava za saobraćaj.....	16
- Aerodromi Crne Gore	17
- JP „Regionalni vodovod Crnogorsko primorje“	18
- Elektroprivreda Crne Gore AD Nikšić.....	19
- CEDIS.....	19
- Ministarstvo unutrašnjih poslova.....	20
- Uprava policije	20
- Ministarstvo zdravlja – Institut za javno zdravlje Crne Gore.....	21
- Uprava za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove.....	21
- JP za upravljanje morskim dobrom Crne Gore.....	22
- JP za nacionalne parkove Crne Gore.....	23
- Skijališta Crne Gore d.o.o.....	25
- Uprava za inspeksijske poslove.....	26
II Plan pripreme ljetnje turističke sezone 2022. godine na nivou lokalnih uprava	27
- Primorski region (Ulcinj, Bar, Budva, Tivat, Kotor i Herceg Novi).....	27
- Središnji region (Glavni grad Podgorica, Tuzi, Prijestonica Cetinje, Nikšić i Danilovgrad).....	33
- Sjeverni region (Kolašin, Žabljak, Bijelo Polje, Mojkovac, Pljevlja, Berane, Plužine, Rožaje, Plav, Gusinje, Petnjica, Andrijevica i Šavnik).....	37
III Zaključne napomene	43

UVOD

U saradnji sa državnim organima, institucijama i lokalnim samoupravama, izrađen je *Plan pripreme ljetnje turističke sezone 2022. godine*. (u daljem tekstu Plan), u skladu sa Programom rada Vlade za I kvartal t.g.

Cilj izrade Plana je stvaranje preduslova za unaprjeđenje ambijenta poslovanja turističko-ugostiteljske privrede, ali i svih ostalih preduslova koje će za rezultat imati dostizanje prihoda od turizma iz 2019. godine i amortizaciju negativnih efekata rata u Ukrajini.

Priprema ovogodišnje turističke sezone odvija se u periodu stabilizacije zdravstveno-epidemiološke situacije, na šta ukazuju poboljšanja lokalnih i globalnih parametara. Najnoviji podaci o kretanju turista na svjetskom nivou, prema izvještaju UNWTO, pokazuju da je broj međunarodnih turista više nego udvostručen (+130%) u januaru 2022. godine, u poređenju sa 2021. godinom, tj. 18 miliona više posjetilaca registrovanih širom svijeta u januaru 2022. godine jednako je ukupnom porastu za cijelu 2021. godinu. Imajući u vidu navedeno, realizacija Plana dobija na značaju, jer se njome obezbjeđuje adekvatan odgovor Crne Gore na sve veću globalnu turističku tražnju.

Sa druge strane, na pripremu sezone bitno utiče ratno stanje u Ukrajini, jednim od naših važnih emitivnih tržišta, sa neizvjesnim ekonomskim efektima na cijeli svijet, uz očekivani priliv velikog broja izbjeglica. Prema poslednjim izvještajima nadležnih organa, oko 7.000 izbjeglih stanovnika Ukrajine već je našao svoj smještaj u Crnoj Gori. S obzirom da se u predstojećem periodu očekuje dalji rast broja njihovih dolazaka, nameće se potreba za dodatnim sinhronizovnim organizacionim aktivnostima sa svih aspekata i na svim državnim nivoima.

Turistička industrija Crne Gore razvija se brže od njenih institucija i sistemskih mehanizama koji joj pružaju podršku, pa je intencija ovog Plana da se pospješi integrisanost i koordinisanost u radu državnih i institucija na lokalnom nivou, u cilju ostvarenja uspješne ljetnje turističke sezone i kreiranja kvalitetnog i izraženo diverzifikovanog turističkog proizvoda.

U tom smislu, Plan će biti predmet rada Koordinacionog tijela za pripremu i praćenje odvijanja turističkih sezona kojim predsjedava Ministar ekonomskog razvoja.

Kako bi se realizovao navedeni cilj, Planom se definišu aktivnosti u pravcu:

- unaprjeđenja uslova za podizanje nivoa konkurentnosti turističkog proizvoda u segmentima koji se odnose na: turistički/privredni ambijent, promociju turističkog proizvoda, avio-dostupnost, bezbjednost i sigurnost turista, zdravstveno-epidemiološku situaciju, radnu snagu u turizmu, morsko dobro, nacionalne parkove, skijališta, saobraćajnu, komunalnu i energetska infrastrukturu, vodosnabdijevanje, kvalitet i bezbjednost hrane, ugodan boravak turista (minimiziranje problema zagađenja, buke iz ugostiteljskih objekata i građevinskih radova, saobraćajnih gužvi i nedostatka parking prostora i dr.), kao i poboljšanja rada inspeksijskih službi, i

- unaprjeđenja turističkog proizvoda sa pratećim sadržajima, u smislu kvaliteta i stepena diverzifikovanosti.

Plan se sastoji dijelom od aktivnosti čija će se realizacija završiti u pripremnom periodu sezone (I-II kvartal), dok se dio odvija u kontinuitetu, tj. i tokom trajanja sezone. Određeni broj aktivnosti (koji se ne nalazi u Planu) biće realizovan po potrebi i u zavisnosti od situacija, prvenstveno uslovljenih nepredvidivim okolnostima u zemlji i inostranstvu.

U nastavku slijedi tabelarni prikaz institucija i opština involviranih u pripremu ljetnje turističke sezone 2022. godine sa njihovim okvirnim aktivnostima koje utiču na kompletnost turističkog proizvoda, a potom pregled (opis) konkretnih aktivnosti sa rokovima realizacije.

PLAN PRIPREME LJETNJE TURISTIČKE SEZONE 2022. GODINE**CILJ:****UNAPRIJEĐEN AMBIJENT ZA POSLOVANJE TURISTIČKO-UGOSTITELJSKE PRIVREDE****I AKTIVNOSTI NA NIVOU INSTITUCIJA**

Podcilj 1 Unaprijeđeni uslovi za podizanje nivoa konkuretnosti turističkog proizvoda u segmentima koji se odnose na:	Nosilac aktivnosti	Generalne (okvirne) aktivnosti
1. Turistički ambijent	Ministarstvo ekonomskog razvoja (MER)	<ul style="list-style-type: none">- priprema i praćenje odvijanja ljetnje turističke sezone kroz aktivnosti Koordinacionog tijela- realizacija AP za 2022. godinu Strategije razvoja turizma Crne Gore- usvajanje novog Zakona o turizmu i ugostiteljstvu- raspisivanje javnih poziva u okviru Programa podsticajnih mjera u oblasti turizma za 2022. godinu- aktivnosti na diversifikaciji turističkog proizvoda- unaprjeđenje ruralnog, kulturnog i zdravstvenog turizma (realizacija AP programa razvoja ruralnog i kulturnog turizma)- unaprjeđenje stanja turističke infrastrukture- održavanje i unaprjeđenje planinskih, pješačkih, biciklističkih staza- valorizacija novih turističkih potencijala- sprovođenje postupka kategorizacije ugostiteljskih objekata i izdavanje odobrenja za rad u kratkom roku- aktivnosti na jačanju avio-dostupnosti- aktivnosti koje se tiču vizne liberalizacije za prioritetna tržišta- poboljšanje regionalne i globalne prepoznatljivosti destinacije kroz inostrana partnerstva
2. Promocija turističkog proizvoda	Nacionalna turistička organizacija Crne Gore i MER (kao partner)	Vršenje promocije turističke ponude: <ul style="list-style-type: none">- PR aktivnosti- korišćenje digitalnih kanala promocije, društvenih mreža, web-portala- učešće na sajmovima / berzama- organizacija studijskih grupa novinara i turističkih radnika- podrška LTO-ima u u cilju unaprjeđenje promocija turističke ponude opština
3. Privredni ambijent	Privredna komora Crne Gore	<ul style="list-style-type: none">- aktivnosti na pripremi sezone- kontinuirano praćenje aktuelnosti vezanih za sezonu kroz rad Odbora udruženja turizma i ugostiteljstva- implementacija operativnog plana za eliminisanje biznis barijera za razvoj preduzetništva
4. Radna snaga u turizmu	Zavod za zapošljavanje Crne Gore	<ul style="list-style-type: none">- mjere i aktivnosti usmjerene na povećanje zaposlenosti sezonskih radnika- podsticaj zapošljavanja domicilnog stanovništva- podsticaj za preduzetnike u oblasti turizma

6. Saobraćajna infrastruktura	Ministarstvo kapitalnih investicija Uprava za saobraćaj	I Drumski saobraćaj: - sanacija/rekonstrukcija/izgradnja državnih (magistralni/regionalni) puteva II Željeznički saobraćaj: - održavanje međunarodnih i lokalnih prevoznih linija – predlog za uvođenje novih III Pomorski saobraćaj i unutrašnja plovidba: - sprovođenje aktivnosti na razvojnim i investicionim projektima - praćenje stanja i preduzimanje mjera iz oblasti pomorstva - saradnja sa državnim organima u cilju koordinacije tokom turističke i nautičke sezone - primjena Zakona o jahtama Zakona o sigurnosti pomorske plovidbe IV Avio-saobraćaj: - priprema i ocjena razvojnih investicionih projekata - vođenje razvojne politike, praćenje stanja i preduzimanje mjera iz oblasti vazdušnog saobraćaja
7. Avio – dostupnost	Aerodromi Crne Gore	- saradnja sa regionalnim i međunarodnim aviokompanijama - uspostavljanje novih vidova saradnje u cilju poboljšanja avio-dostupnost - razvoj investicionih projekata i vođenje razvojne politike vazdušnog saobraćaja
8. Komunalna infrastruktura - vodosnabijevanje	JP Regionalni vodovod Crnogorsko primorje	- unapređenje vodosnadbijevanja na Primorju – održavanje i izgradnja vodovodnih mreža
9. Energetska infrastruktura	Elektroprivreda Crne Gore CEDIS	- nabavka nedostajuće količine el.energije - održavanje i obnavljanje opreme za nesmetano snadbijevanje el.energijom
10. Bezbjednost i sigurnost turista	Ministarstvo unutrašnjih poslova- Uprava policije	- priprema i realizacija posebnog Plana mjera i aktivnosti za ljetnju turističku sezonu - pojednostavljenje procedure prelaska državne granice na graničnim prelazima - sprovođenje javnog reda i mira - bezbjednost i uredno odvijanje saobraćaja
11. Zdravstveno – epidemiološka situacija	Ministarstvo zdravlja / Institut za javno zdravlje Crne Gore	- sprovođenje aktivnosti u dijelu praćenja i suzbijanja širenja epidemije izazvane Covid 19 virusom
12. Bezbjednost hrane	Uprava za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove	- donošenje Akcionog plana kojim će se precizirati predmet nadzora, aktivnosti i njihova organizacija i koordinacija, raspored inspektora po opštinama, izvještavanje, saradnja sa organima i institucijama - sprovođenje pojačanog inspekcijskog nadzora
13. Morsko dobro	JP za upravljanje morskim dobrom Crne Gore	- unapređenje infrastrukture u zoni morskog dobra - sprovođenje javnih poziva za zakup kupališta i privremenih objekata - realizacija promotivnih aktivnosti
14. Nacionalni parkovi	JP Nacionalni parkovi Crne Gore	- unapređenje turističke ponude - promotivne aktivnosti - unapređenje staza i infrastrukture - uključivanje lokalnog stanovništva u kreiranju ponude
15. Skijališta	Skijališta Crne Gore d.o.o.	- unapređenje turističke infrastrukture - unapređenje ugostiteljske ponude u okviru Skijališta CG - sprovođenje promotivnih aktivnosti

16. Inspekcijski nadzor	Uprava za inspekcijske poslove	<ul style="list-style-type: none"> - donošenje i sprovođenje Plana pojačanog nadzora inspekcijskih službi - povećanje broja inspektora u cilju efikasnosti njihovog funkcionisanja - jačanje usklađenosti među različitim inspekcijskim službama na nacionalnom i lokalnom nivou (horizontalna i vertikalna koordinacija)
II AKTIVNOSTI NA NIVOU LOKALNIH UPRAVA		
Podcilj 2 Unaprijeđen turistički proizvod sa pratećim sadržajima sa regionalnog aspekta:	Nosilac aktivnosti	Aktivnost
Primorje	Ulcinj, Bar, Budva, Tivat, Kotor i Herceg Novi	<ol style="list-style-type: none"> 1. Razvoj ponude: <ul style="list-style-type: none"> - planiranje razvoja turizma i definisanje turističke ponude; - podizanje nivoa kvaliteta ugostiteljskih kapaciteta; - proširenje i poboljšanje turističke i prateće infrastrukture; 2. Unapređenje uslova za poboljšanje boravka turista po pitanju: <ul style="list-style-type: none"> - čistoće; - buke iz ugostiteljskih objekata i od građevinskih radova; - saobraćajnih gužvi; - nedostatka parking prostora; 3. Poboljšanje rada inspekcijskih službi (povećanje broja turističkih inspektora, organizovanje obuka i sl.), posebno u dijelu ovlašćenja iz Zakona o turizmu i ugostiteljstvu.
Središnji dio	Glavni grad Podgorica, Prijestonica Cetinje, Nikšić, Danilovgrad i Tuzi	
Sjever	Kolašin, Žabljak, Bijelo Polje, Mojkovac, Pljevlja, Berane, Plužine, Rožaje, Plav, Gusinje, Petnjica, Andrijevica i Šavnik	

U nastavku slijedi pregled aktivnosti koje su planirane od strane subjekata koji učestvuju u formiranju turističkog proizvoda Crne Gore u susret ljetnjoj turističkoj sezoni 2022. godine:

I PLAN PRIPREME LIJETNE TURISTIČKE SEZONE 2022. GODINE NA NIVOU INSTITUCIJA

↓ MINISTERSTVO EKONOMSKOG RAZVOJA

I Koordinaciono tijelo za pripremu i praćenje odvijanja turističkih sezona – ima za cilj da blagovremeno djeluje u sagledavanju i rješavanju problema koji se tiču priprema i odvijanja turističkih sezona. Rad Koordinacionog tijela se, pored kontinuiranog razmatranja pitanja i aktivnosti koje se tiču osnovnog cilja njegovog formiranja, odnosi i na aktivnosti koje su usmjerene ka poboljšanju ukupnog ambijenta poslovanja turističke i sa turizmom povezane privrede.

II Strategija razvoja turizma Crne Gore 2022-2025. godine s Akcionim planom – usvojena je na sjednici Vlade od 18. marta t.g. i predstavlja krovni dokument kojim se definišu strateški pravci održivog razvoja crnogorskog turizma - kao zelenog, pametnog, inkluzivnog i odgovornog.

Strateški cilj razvoja turizma glasi: „Investicionim ulaganjima i formalizacijom turističkog prometa Crna Gora se afirmiše kao globalno prepoznata turistička destinacija, sa smanjenom sezonalnošću poslovanja, umjerenijim regionalnim disbalansom i prioritizacijom turizma u razvojnim politikama“.

U cilju ostvarenja navedenog strateškog cilja definisani su **operativni ciljevi**:

1. unaprijeđen regulatorni okvir u turizmu uz formalizaciju turističkog prometa;
2. unaprijeđena turistička i prateća infra i supra struktura;
3. unaprijeđen kvalitet i kvantitet smještajnih kapaciteta;
4. unaprijeđen kvalitet diverzifikovanog turističkog proizvoda;
5. unaprijeđeni ljudski resursi, znanja i vještine u turizmu;
6. razvoj digitalnih, inovativnih rješenja i novih tehnologija u turizmu i
7. globalno prepoznata turistička destinacija.

Navedeni operativni ciljevi ostvaruju se realizacijom mjera (16) i aktivnosti (76) koje su definisane u Akcionom planu za 2022. godinu.

U okviru **Akcionog plana za 2022. godinu**, određeni broj aktivnosti koje realizuje Ministarstvo ekonomskog razvoja, u funkciji su kvalitetnije pripreme predstojeće sezone i to:

1. Poboljšanje zakonske regulative u oblasti turizma (u okviru Operativnog cilja 1):

- u cilju unapređenja poslovnog ambijenta za turističko – ugostiteljsku djelatnost, smanjenja sive ekonomije u sektoru turizma kao i u pravcu usklađivanja nacionalne sa pravnom tekovinom EU, u toku su završne aktivnosti na pripremi novog Zakona o turizmu i ugostiteljstvu. Zakon će imati pozitivan efekat na predstojeću sezonu u dijelu: pojednostavljenja procedure upravnog postupka, eliminisanja nelegalnog poslovanja i suzbijanja ostalih oblika poslovanja u “sivoj zoni” turističke privrede, digitalizacije procesa rada, kvalitetnijeg uređenja procesa pružanja usluga u turističkoj i ugostiteljskoj djelatnosti, podizanja nivoa zaštite turista i preciziranja nadležnosti relevantnih institucija, odnosno jasne podjele nadležnosti inspeksijskih organa na državnom i lokalnom nivou, kao i po pitanju nadzora nad sprovođenjem zakona. **Rok: Q2;**

2. Unapređenje kvaliteta turističke infrastrukture i pratećih sadržaja (u okviru Operativnog cilja 2):

- U okviru aktivnosti na prioritetnim projektima iz oblasti turizma i u kompanijama koje su većinski u državnom vlasništvu izdvajamo:

- prema planovima u rizortu "Portonovi" Kumbor, do 01. aprila t.g. očekuje se otvaranje pet novih restorana, kao i veliki broj modnih radnji najpoznatijih svjetskih brendova (otvaranje novih objekata vršiće se fazno, počev od 15. aprila). Kada je riječ o unapređenju ponude, za sezonu 2022. godine planiran je veliki broj događaja, od čega **dvije internacionalne regate koje će otvoriti sezonu već od maja**, a potom će se nastaviti sa organizacijom bazara, koncerata i raznih drugih kulturnih događaja tokom čitavog ljeta;

- u okviru hotelskog kompleksa "Porto Montenegro", u prvoj polovini 2022. godine, očekuje se završetak građevinskih radova na hotelu kategorije 5 zvjezdica (završetak konstrukcije svih etaža na blokovima 1, 2, 3 i 4), kao i na objektima "Supermarket & Gym" i "Cinema & Data Centre";

- u turističkom kompleksu "Lustica Bay", u dijelu Golf zone, vrše se intenzivne pripreme aktivnosti na planu obezbjeđenja uslova za stavljanje u funkciju **golf terena** uz očekivanja da će prva faza projekta biti završena do aprila t.g.

- u **Hotelskoj grupi "Budvanska rivijera" A.D.**, u cilju poboljšanja kvaliteta usluga u sezoni 2022. godine, u toku je proces adaptacije dijela blokova u Turističkom naselju "Slovenska plaža" (koji prošle godine nijesu bili u funkciji) do nivoa kategorije 4 zvjezdice i koji će ove godine biti raspoloživi;

- aktivnosti na unaprjeđenju ponude vrše se i **Hotelsko turističkom preduzeću "Ulcinjaska rivijera" a.d.** – Ada Bojana, riječ je o rekonstrukciji restorana "Barbana", a vode se pregovore sa potencijalnim investitorima za adaptiranje smještajnih jedinica (bungalova);

- **stavljanjem u funkciju žičare šestosjeda K7 u Kolašinu**, kojom su povezana dva skijališta Kolašin 1600 i Kolašin 1450 i omogućeno korišćenje 45 kilometara staza, stvorene su pretpostavke za kreiranje dodatne turističke ponude tokom ljetnjih mjeseci a koja obuhvata panoramske vožnje žičarom (panoramske ture) i edukativne programe u prirodi. **Rok Q2;**

- Ministarstvo će objaviti Javni poziv za održavanje i unaprjeđenje **15 prioriternih planinskih staza u Crnoj Gori**. Staze se nalaze na područjima Durmitora, Prokletija, Orijena, Lovćena, Rumije, Ljubišnje i Biogradske gore;

- u pravcu poboljšanja turističke signalizacije, u planu je **raspisivanje tendera za „Izradu nove i održavanje postojeće turističke signalizacije na putnim pravcima u Crnoj Gori“**. Tenderu prethodi priprema situacione analize postojeće turističke signalizacije koja se nalazi duž tri glavna magistralna putna pravca (M1, M2 i M3), kako bi se jasno definisalo njeno stanje, uz pripremu smjernica za raspisivanje tendera za održavanje postojeće i izradu nove turističke signalizacije. **Rok: Q2;**

3. Poboljšanje dostupnosti Crne Gore (u okviru Operativnog cilja 2):

- Ministarstvo ekonomskog razvoja u saradnji sa AD "Aerodromi Crne Gore" i inostranim partnerima, čini napore da **poboljša avio-dostupnost** naše destinacije. Crna Gora je zbog svog geografskog položaja dominantno avio-destinacija jer je udaljena od važnih emitivnih tržišta, te je od značaja za njeno pozicioniranje kao turističke destinacije postojanje direktnih avio-linija, redovnih, čarter i niskotarifnih aviokompanija ka/od važnih emitivnih tržišta širom Evrope. Početkom 2021. godine formiran je Radni tim za poboljšanje aviodostupnosti Crne Gore u čijem sastavu su predstavnici Ministarstva ekonomskog razvoja, Ministarstva kapitalnih investicija, Ministarstva finansija i socijalnog staranja, Nacionalne turističke organizacije Crne Gore i AD "Aerodromi Crne Gore". Članovi Radne grupe su u više navrata imali komunikaciju sa predstavnicima vodećih niskotarifnih aviokompanija - Ryanair, Wizzair, Easy Jet, Jet2Com, Air Astana i dr., u cilju održavanja kontinuiteta i povećanja broja letova ka Crnoj Gori sa velikog broja važnih destinacija u Centralnoj i Sjevernoj Evropi. Na sjednici Vlade Crne Gore održanoj 09. decembra 2021. godine usvojena je odluka da podsticajna šema Aerodroma Crne Gore obuhvati 13 strateških ruta, i to 10 ruta između Podgorice i Londona, Pariza, Rima, Brisela, Berlina, Stokholma, Milana, Barselone, Minhena i Dortmunda, kao i 3 strateške rute između Tivta i Londona, Mančestera i Berlina. Predstavnici Ministarstva ekonomskog razvoja su u komunikaciji i sa predstavnicima aviokompanije Fly Dubai, koji

su najavili obnavljanje letova između Crne Gore i Dubaija, čiji će period odvijanja, u najvećoj mjeri, zavisiti od viznog režima.

Sa druge strane, mora se imati u vidu činjenica da je veliki broj evropskih i svjetskih avio-kompanija, usljed ratnog stanja u Ukrajini i uvedenih sankcija Rusiji i Bjelorusiji, redefinisao putanju svojih ruta u smislu zaobilazanja teritorija navedenih zemalja, pri čemu se radi o izuzetno velikom vazдушnom prostoru.

Shodno tome, u Crnoj Gori intenzivirane su promotivne i komercijalne aktivnosti ka emitivnim tržišta, ne samo Regiona, Zapadne i Centralne Evrope, već i ostalih vanevropskih zemalja. **Rok Q1-2;**

- **vizni režim** - u toku je intenzivna komunikacija sa Ministarstvom vanjskih poslova i Upravom policije, u cilju definisanja viznog statusa i definisanja olakšica za putovanja turista sa emitivnih tržišta važnih za Crnu Goru. Ministarstvo ekonomskog razvoja podržava aktivnosti koje se tiču vizne liberalizacije za državljane brojnih zemalja. Na sjednici Vlade od 03. marta 2022. donijeta je Odluka o privremenom oslobađanju od pribavljanja viza za državljane Jermenije i Kazahstana za period 01. april – 31. oktobar t.g. za turistička putovanja u Crnu Goru, za boravak do 30 dana. Očekivanja su da će ova okolnost doprinijeti povećanju turističkog prometa sa navedenih tržišta. U najavi su i aktivnosti iste vrste za Saudijsku Arabiju kao i za druga tržišta sa potencijalom rasta broja turista. U komunikaciji sa Ministarstvom vanjskih poslova i Upravom policije vrše se aktivnosti po pitanju režima za imaoce važećih stranih putnih isprava sa dozvolom boravka u Ujedinjenim Arapskim Emiratima, koji prema važećem režimu mogu boraviti u Crnoj Gori do 10 dana bez vize, ako posjeduju potvrdu o turističkom aranžmanu. Takođe, Ministarstvo ekonomskog razvoja, u saradnji sa Ministarstvom unutrašnjih poslova i Upravom policije, intenzivno radi na unaprjeđenju Zakona o strancima, u dijelu koji se odnosi na Turizam. **Rok Q1-2;**

4. Poboljšanje kvaliteta ugostiteljske ponude/usluge (u okviru Operativnog cilja 3):

- Ministarstvo ekonomskog razvoja sprovodi aktivnosti koje se odnose na **izdavanje odobrenja za obavljanje ugostiteljske djelatnosti i kategorizaciju ugostiteljskih objekata** u najkraćem mogućem roku. **Rok Q1-2;**

- u cilju što bezbjednijeg boravka turista u Crnoj Gori, u kontinuitetu se, sa pojačanim intenzitetom u predsezoni, sprovode aktivnosti na realizaciji **projekta „Safe travels“** u okviru kojeg se vrši dodjeljivanje međunarodne oznake za sigurna putovanja i boravak u ugostiteljskim objektima. Projekat se realizuje u saradnji sa Nacionalnom turističkom organizacijom Crne Gore i Ministarstvom zdravlja/Institutom za javno zdravlje.

5. Diverzifikacija i unapređenje kvaliteta turističkog proizvoda (u okviru Operativnog cilja 4):

- **Program podsticajnih mjera u oblasti turizma za 2022. godine** – Ministarstvo ekonomskog razvoja će Vladi Crne Gore dostaviti na razmatranje i donošenje „Program podsticajnih mjera u oblasti turizma za 2022. godinu“, radi obezbjeđivanja podsticaja (sufinansiranja) turističkoj privredi u cilju diverzifikacije turističke ponude i kreiranja što kvalitetnijeg i odgovornijeg turističkog poslovnog ambijenta. Ukupna raspoloživa sredstva za realizaciju Programa iznose 400.000,00 €. Sredstva za podsticajne mjere dodjeljuju se putem javnih poziva koje sprovodi Ministarstvo ekonomskog razvoja za svaku mjeru pojedinačno. Mjere koje su predviđene ovim programom su: *Podrška organizovanju manifestacija/festivala; Unapređenje kvaliteta usluga i ponude u kampovima; Unapređenje ponude i podizanje kvaliteta usluga u ruralnom turizmu i Razvoj inovativnih turističkih proizvoda i usluga koji obogaćuju turističku ponudu u ruralnom, kulturnom, zdravstvenom, sportskom i drugim vidovima turizma.*

Programom će, u odnosu na prethodne godine, biti utvrđen niz novih kriterijuma. Naime, prednost u odabiru za sufinansiranje imaće projekti koje karakteriše komercijalni potencijal ali još uvijek nedovoljan kapacitet da se nadmeću za finansijsku podršku putem kredita i fondova. Takođe, novi

kriterijum predstavlja i širenje biznis mreže kroz podsticanje partnerstava. Značajan novitet je i sopstvena promocija podržanog turističkog projekta/proizvoda, čime se jača i brend crnogorske turističke destinacije. Podsticaji za uvođenje inovativnih tehnologija u ruralni, kulturni, zdravstveni i druge vidove turizma, takođe predstavljaju novi kriterijum dodjele finansijskih sredstava. Kroz ovaj Program, po prvi put će se finansijska podrška dodijeljivati registrovanim kampovima koji žele da unaprijede svoju ponudu. **Rok: kontinuirano;**

- **valorizacija turističkih lokaliteta** – u toku je nastavak sprovođenja Akcionog plana programa razvoja **kulturnog turizma** koje se odnose na stvaranje preduslova za turističku valorizaciju do sada manje poznatih kulturno-istorijskih i prirodnih lokaliteta, na Skadarskom jezeru, u Bijelom Polju - grob Ahmeta i Pave, u Pljevljima - meandri Čehotine i u Šavniku - vodopad Crnjak;

- kontinuirano se sprovode aktivnosti koje imaju za cilj unapređenje ponude u **ruralnom turizmu** kojim se stvaraju uslovi za zadovoljenje potreba sve većeg broja turista koji teže zdravom načinu života i odmoru u prirodi, tradicionalnoj kuhinji, gostoprimstvu gazdinstava/domaćinstava u ruralnim područjima, upoznavanju sa tradicijom i očuvanim običajima i drugim autentičnim iskustvima u destinacijama. Kvalitet ovog segmenta ponude za predstojeću sezonu biće unaprijeđen kroz Program podsticajnih mjera u turizmu, tj. kroz unapređenje ponude i podizanje kvaliteta usluga u ruralnom turizmu (razvoj ponude u oblasti ruralnog turizma u dosadašnjem periodu ogleda se u rastu broja registrovanih i kategorisanih seoskih domaćinstava i to sa 56, krajem 2019. godine, na 190 seoskih domaćinstava početkom 2022. godine);

- **Zdravstveni turizam** - u cilju obogaćivanja ponude, Ministarstvo ekonomskog razvoja, u saradnji sa relevantnim institucijama, ima u planu da izvrši mapiranje pješačkih staza na lokacijama na kojima će se organizovati posebni „zdravstveni“ programi (kardio ture, talaso-terapije i sl.), tj. aktivnosti koje su u funkciji poboljšanja fizičke aktivnosti, odnosno zdravlja ljudi, uz postavljanje tabli sa informacijama o istom;

- **Kruzing turizam** – Ministarstvo ekonomskog razvoja intenzivno radi na usklađivanju ponude sa regulativom Evropske unije koja će definisati, između ostalog, i pitanje uplovljavanja kruzera u Crnu Goru. Cilj ove aktivnosti je da Crna Gora bude uvrštena na bijelu listu „EU trećih zemalja“ u kojima su dozvoljena putovanja iz zemalja Evropske unije. U tom pravcu, uspostavljena je intenzivna saradnja sa Međunarodnom asocijacijom krstarenja (CLIA) koja ima za cilj da podstakne sigurno, odgovorno i ugodno iskustvo u krstarenju. Pored CLIA, Ministarstvo je u komunikaciji sa Healthy Gateways organizacijom kako bi potvrdili da crnogorske luke slijede privremene EU savjete po pitanju higijensko-sanitarnih uslova i upravljanja kriznim slučajevima. Sve navedeno je iskordinirano u saradnji sa Institutom za javno zdravlje Crne Gore. **Rok Q2;**

6. Unaprjeđenje ljudskih resursa (u okviru Operativnog cilja 5):

- U okviru intenzivne saradnje sa **Privrednom komorom Crne Gore i pripadajućim Odborom za turizam i ugostiteljstvo**, Ministarstvo nastoji da unaprijedi poslovni ambijent koji se tiče predstojeće turističke sezone i u tom smislu podržava inicijativu koju je pokrenula Privredna komora a odnosi se na definisanje i uvođenje u zakonsku regulativu kategorije „stalni sezonski radnik“.

- U pravcu rješavanja problema sezonske radne snage Ministarstvo ekonomskog razvoja će u saradnji sa Zavodom za zapošljavanje Crne Gore i turističko-ugostiteljskom privredom, definisati **program inkluzije izbjeglica iz Ukrajine** (kojih prema poslednjim informacijama ima oko 7000 sa tendencijom rasta) **za rad u sektoru turizma i ugostiteljstva**.

- Ministarstvo ekonomskog razvoja je u novembru 2021. g. organizovalo **I seminar za sve lokalne turističke organizacije na temu digitalnog marketinga i promocije**, a u cilju pripreme za zimsku sezonu i boljeg sinhronizovanja aktivnosti lokalnih sa Nacionalnom turističkom organizacijom Crne Gore. Organizacija II seminara biće pripremljena od strane Nacionalne turističke organizacije, uz partnersko učešće Ministarstva, sa ciljem što kvalitetnijih promotivnih aktivnosti kako na lokalnom, tako i na državnom nivou. **Rok Q2;**

7. Promocija Crne Gore kao turističke destinacije (u okviru Operativnog cilja 7):

- **učesće na svjetskoj izložbi Expo 2020 Dubai** - Svjetska izložba - Expo predstavlja najznačajniju međunarodnu izložbu koja se od 1851. godine svake pete godine organizuje u izabranoj zemlji, odnosno gradu domaćinu. Crna Gora na Expo-u nastupa pod temom "Blagosloveni prirodom", a zajedno sa 191 zemljom učesnicom omogućeno nam je da se predstavimo globalnom auditorijumu, kao atraktivna turistička i investiciona destinacija, bogatog kulturno-istorijskog nasljeđa. Prema poslednjim podacima, Expo 2020 Dubai je posjetilo preko 20 miliona posjetilaca, a naš paviljon više od 100 hiljada ljudi. Ključni cilj učesća Crne Gore na EXPO-u je pružanje informacija o našoj zemlji, geografskom položaju, turističkoj ponudi, investicionom ambijentu, prirodnim resursima i bogatstvu biodiverziteta.

U septembru 2021. godine, naš paviljon posjetio je i Mohamed bin Rašid Al Maktum, potpredsjednik Ujedinjenih Arapskih Emirata, predsjednik Vlade UAE i vladar Dubaija. Imajući u vidu da je paviljon Crne Gore jedan od prvih paviljona koje je šejk Al Maktum posjetio, ista je izazvala veliku pažnju javnosti.

Tokom posjeta Ujedinjenim Arapskim Emiratima, Ministar ekonomskog razvoja održao je više sastanaka sa predstavnicima delegacija drugih zemalja i tom prilikom govorio o turističkim potencijalima naše zemlje.

Kako je jedan od najvažnijih segmenata našeg predstavljanja na EXPO-u bilo predstavljanje turističkih potencijala Crne Gore, ista predstavlja jednu od najznačajnijih međunarodnih promocija naše zemlje;

8. Međunarodna saradnja:

- Ministarstvo ekonomskog razvoja intenzivno saraduje sa **Svjetskom turističkom organizacijom Ujedinjenih nacija (UNWTO), Svjetskim savjetom za putovanja i turizam (WTTC)** i drugim renomiranim globalnim turističkim liderima. Saradnja podrazumijeva, pored različitih oblika tehničke podrške, i promociju destinacije putem brojnih komunikacionih kanala, što svakako daje doprinos boljem pozicioniranju crnogorske destinacije i boljoj vidljivosti iste u susret predstojećoj ljetnjoj sezoni. U saradnji sa UNWTO i WTTC planirano je sledeće:

- realizacija projekta „**Best Tourism Villages**“ – slijedi nastavak promocije crnogorskog ruralnog turizma od strane UNWTO-a, koja je prepoznala potencijale Godinja i Gornje Lastve kroz inicijativu "Best tourism villages" i svrstala ih među 20 odabranih sela iz cijelog svijeta za "Program unaprjeđenja". Globalna promocija traje u kontinuitetu i biće sprovedena posredstvom UNWTO komunikacionih kanala;
- **održavanje Globalnog samita mladih u turizmu - GYTS** na kojem će Crnu Goru predstavljati dva kandidatata uzrasta 12-18 godina. Samit će biti održan u Sorentu, u periodu od 27. juna do 03. jula t.g.;
- **organizovanje međunarodne konferencije na temu oporavka turizma na Balkanu** u partnerstvu sa UNWTO. Datum će biti definisan sa regionalnim direktoratom za Evropu UNWTO. Rok: Q2;
- unaprjeđenje saradnje sa WTTC kroz **organizaciju seminara i vebinara na temu stabilizacije turizma** na globalnom nivou i ostalo;
- UNWTO u saradnji sa Evropskom bankom za obnovu i razvoj (EBRD) priprema paket tehničke podrške Crnoj Gori, koji se odnosi na izradu smjernica daljih aktivnosti u pravcu oporavka turizma, efikasnijeg marketinga destinacije, unaprjeđenja statističkog sistema i sigurnosno-zdravstvenih standarda. **Rok: Q 2;**

- Krajem 2021. godine formirana je Radna grupa za intenziviranje **bilateralne saradnje između Srbije i Crne Gore**, na bazi Memoranduma o saradnji između ministarstava nadležnih za poslove turizma dviju država, iz 2017. godine. U toku su aktivnosti koje će uticati na bolje povezivanje i povećanje turističkog prometa sa ovog značajnog emitivnog tržišta. Tendencija je

osnažiti saradnju između privrede dvije države kao i bolju povezanost turističkih poslenika posebno u periodu pripremnih aktivnosti za predstojeću turističku sezonu

- **Saradnja sa italijanskom regijom Toskana** – Potpisivanje Memoranduma o saradnji između Nacionalne turističke organizacije Crne Gore i Turističke organizacije Toskane, u čemu je posredovalo Ministarstvo obavljanjem svih pripremnih aktivnosti, imaće za rezultat zajedničku promociju Crne Gore i Toskane na inostranim tržištima kroz (promotivni događaji, turistički sajmovi, sajmovi predstavnika turističke privrede i dr.) ali i definisanje programa za unaprjeđenje turističkog prometa između dvije destinacije kroz organizovanje prezentacija, radionica, edukativnih tura i slično.

9. Projekti podržani instrumentima pred-pristupne podrške (IPA projekti):

- **„Due Mari–Next Generation Tourism Development“** - koji se finansira iz programa prekogranične saradnje Interreg IPA CBC Italija- Albanija-Crna Gora, obezbijediće izradu info tabli za 20-ak lokaliteta kulturne i prirodne baštine na teritoriji Crne Gore, koji će biti označeni kao dio DUE MARI rute. Table će sadržati informacije o specifičnosti lokaliteta na kojima se nalaze;

- **„Alter Eco plus“** - koji se finansira iz IPA Interreg programa Italija – Španija – Grčka – Crna Gora – Hrvatska, započeo je u junu 2021. godine, i obuhvata tri pilot destinacije i to: Kotor, Podgorica i Žabljak, a nakon toga i preostale opštine. Turistički pritisak je povezan sa velikom koncentracijom turističke aktivnosti u određenom vremenskom periodu, i to najčešće tokom glavne ljetnje turističke sezone, što dovodi do intenzivne potrošnje prirodnih resursa i povećane proizvodnje otpada, što često premašuje kapacitete nosivosti turističkih destinacija. Naime, korišćenjem „alata“ koji će biti rezultat ovog Projekta, i obradom potrebnih podataka za svaku turističku opštinu, utvrdiće se nivo (ocjena) graničnog kapaciteta nosivosti lokacije (“Carring Capacity of location”) odnosno tog turističkog mjesta, uz definisanje preporuka u pravcu poboljšanja održivosti turističkog mjesta.

Ministarstvo ekonomskog razvoja će, pored nabrojanih, sprovoditi i druge aktivnosti (koje nijesu predmet ovog Plana), u periodu pripreme i realizacije ljetnje turističke sezone, s obzirom da imaju „ad-hoc“ karakter.

↓ NACIONALNA TURISTIČKA ORGANIZACIJA CRNE GORE

U fokusu rada NTO CG su promotivne aktivnosti na regionalnom, ali i važnim evropskim tržištima. Shodno NTO CG analizama atraktivnosti i konkurentnosti turističkog proizvoda, identifikovano je da su za Crnu Goru prioriteti: sunce i more, obilasci i kultura, sport i avanturizam, priroda i ruralna područja. Posebna pažnja biće posvećena promociji ponude turizma zasnovanog na prirodi i aktivnog odmora, u pravcu generisanja turističkog prometa u periodu van glavne turističke sezone.

I ove godine će se marketing aktivnosti realizovati kroz kampanju *U društvu prirode* sa ciljem da se pošalje poruka da je Crna Gora sigurna destinacija koju karakterišu netaknuta priroda i raznovrsnost ponude.

Promocija ponude za ljetnju 2022. sezonu počela je u posljednjem kvartalu 2021.g., tako je dio planiranih aktivnosti već realizovan. Turistička ponuda je u novembru prethodne godine predstavljena na **sajmovima - događajima:**

- *WTM (World Travel Market)* - London - novembar
- *“IFTM Top Resa 2021”* Pariz- oktobar
- *„IBTM World“* – Barselona - novembar
- *Destination Wedding Planners* – kongres
- *“Around the World” Live Roadshow* u Mađarskoj.

U okviru obilježavanja Nacionalnog dana Crne Gore NTO CG, u saradnji sa MER, lokalnim turističkim organizacijama i turističkom privredom organizovala je promociju turističke ponude na svjetskoj

izložbi **Expo 2020**, za turooperatore i medije iz Ujedinjenih Arapskih Emirata, u Dubaiju. Promociji koja je održana u Paviljonu Crne Gore, prisustvovalo je oko 50 predstavnika turoperatora, turističkih agenata, medija i influensera iz UAE, koji su izrazili veliko interesovanje za turističku ponudu Crne Gore.

Kroz prezentacije i radionice u oktobru prethodne godine crnogorska turistička ponuda je predstavljena mađarskoj turističkoj privredi u četiri grada: Đeru, Budimpešti, Debrecinu i Segedinu.

Planirane aktivnosti podrazumijevaju promociju turističke ponude kroz sljedeće kanale: PR aktivnosti; organizacija studijskih grupa i događaja za predstavnike medija; online i offline oglašavanje putem zvaničnog portala www.montenegro.travel i društvenih mreža; učešće na turističkim sajmovima i berzama; učešće na radionicama, road show događajima i sličnim događajima za predstavnike turističke privrede; organizacije tematskih događaja.

Kontinuirano će biti realizovane i aktivnosti u saradnji sa predstavnicima medija, PR aktivnosti i organizacija studijskih grupa za predstavnike medija. Takođe, planirano je učešće na događajima za privredu i organizacija studijskih grupa za predstavnike turoperatora u cilju uključivanja Crne Gore u njihove programe.

Turistička ponuda će i tokom ove godine biti predstavljena na sajmovima i berzama turizma. Prvi u nizu, biće sajam turizma u Beogradu, koji se održava u periodu od 23. – 27. marta t.g. Crna Gora će svoju ponudu predstaviti i na Beogradskom manifestu, krajem maja.

NTO CG se zalaže za model zajedničkog marketing oglašavanja NTO CG - LTO - turistička privreda, putem plaćenog digitalnog marketing oglašavanja, a sve u skladu sa Programom digitalnog marketinga za period 2021-2023. g.

Turistička ponuda će se kontinuirano promovisati i putem NTO CG digitalnih kanala, društvenih mreža i veb portala. U toku je finalna faza izrade novog portala www.montenegro.travel koji će biti glavni kanal za digitalnu promociju Crne Gore kao destinacije s raznovrsnom ponudom. Destinacija će biti predstavljena kroz specifična/autentična iskustva, proizvode u okviru tri najznačajnija strateška proizvoda Crne Gore: sunce i more – priroda i avanturizam – kultura i ture. Planirana je i izrada potportala koji će dodatno olakšati komunikaciju, interakciju i plasiranje B2B informacija, a koji se odnose na biznis, MICE turizam i medije. Imajući u vidu aktuelnu situaciju sa virusom Covid 19, NTO CG će nastaviti promovisati Crnu Goru kao sigurnu destinaciju sa bogatom i raznovrsnom ponudom. Kada je u pitanju rok realizacije, sve aktivnosti na pripremi ljetnje turističke sezone trebaju biti realizovane do početka sezone.

Posredstvom kontakt telefona za žalbe/primjedbe/informacije u NTO CG, kontinuirano vrši evidenciju pristiglih primjedbi turista. Tokom 2021. godine, među prvih pet primjedbi bile su one koje se odnose na: nečistoću grada, buku iz ugostiteljskih objekata, nelegalnu gradnju i buku od građevinskih mašina, nepoštovanje epidemioloških mjera u autobusima i marketima, kao i na radove na putevima.

↓ PRIVREDNA KOMORA CRNE GORE

Aktivnosti koje će biti realizovane do početka ljetnje turističke sezone 2022. godine:

- organizovanje XIX sjednice Odbora udruženja turizma i ugostiteljstva na temu „Povezivanje turizma i poljoprivrede“. **Rok:** februar (realizovano),
- organizovanje XX sjednice Odbora udruženja turizma i ugostiteljstva na temu „Aktivnosti i izazovi na pripremi ljetnje turističke sezone 2022“. **Rok:** mart,
- organizovanje Okruglog stola na temu „Radna snaga u turizmu“. **Rok:** april

- organizovanje XXI sjednice Odbora udruženja turizma i ugostiteljstva na temu „Suzbijanje sive ekonomije u turizmu i zapošljavanje sezonske radne snage“. **Rok:** maj
- Aktivnosti koje će biti realizovane tokom ljetnje turističke sezone 2022.g. i kontinuirane aktivnosti:**
- organizovanje XXII sjednice Odbora udruženja turizma i ugostiteljstva na temu „Realizacija aktivnosti na pripremi ljetnje sezone“. **Rok:** jun
- organizovanje XXIII sjednice Odbora udruženja turizma i ugostiteljstva na temu „Praćenje toka odvijanja ljetnje sezone“. **Rok:** jul – avgust,
- organizovanje radionica za turističke privrednike za dodjelu oznake "Safe Travels". **Rok:** kontinuirano od aprila
- povezivanje turizma i poljoprivrede - Inkorporiranje tradicionalnih vrijednosti u savremenu turističku ponudu, koja doprinosi prepoznavanju Crne Gore kao zemlje sa specifičnom ponudom, realizuje Privredna komora CG kroz projekte "Dobro iz Crne Gore", "Kupujmo domaće" i "Domaći ukusi. **Rok:** kontinuirano

↓ ZAVOD ZA ZAPOSILJAVANJE CRNE GORE

- Realizacija mjera aktivne politike zapošljavanja za oko 300 nezaposlenih lica kroz programe:
 - **obrazovanja i osposobljavanja odraslih kroz:**
 - *program podrške osposobljavanju i zapošljavanju mladih za poslove inspeksijskog nadzora i*
 - *program sticanja stručnih kvalifikacija i ključnih vještina, potrebnih za obavljanje poslova i radnih zadataka u sektoru turizma i drugim sektorima direktno ili indirektno povezanim sa turizmom;*
 - realizacija programa podsticaja za zapošljavanje nezaposlenih lica u sektoru turizma;
 - realizacija programa javnog reda – ekoloških, komunalnih i drugih društveno korisnih sadržaja koji doprinose imidžu Crne Gore kao turističke destinacije. **Rok:** Programi se realizuju tokom ljetnje turističke sezone. **Iznos predviđenih sredstava:** 1.100.000 €
- Sprovođenje redovnih aktivnosti u skladu sa nadležnostima ZZZCG vezano za informisanje i posredovanje pri zapošljavanju. **Rok:** u kontinuitetu,
- posjete poslodavcima radi promocija usluga Zavoda. **Rok:** u kontinuitetu,
- organizovanje sajмова zapošljavanja i okruglih stolova. **Rok:** 1. maj. **Iznos predviđenih sredstava:** 9.000,00€,
- izrada brošura i zakup bilborda/city lightove širom države sa ključnim porukama. **Rok:** 1. maj. **Iznos predviđenih sredstava:** 2.000,00€,
- ostavljanje informacija o sezonskom zapošljavanju 2022. na web prezentaciji Zavoda. **Rok:** 1. maj,
- omogućavanje on-line prijave studenata i đaka za rad na sezonskim poslovima. **Rok:** 1. april.

↓ MINISTARSTVO KAPITALNIH INVESTICIJA

➤ *Direktorat za državne puteve*

- investiciono presvlačenje asfaltnog kolovoza na magistralnim i regionalnim putevima, sekcija Podgorica, Kotor, Nikšić, Berane, Pljevlja;
- Izvođenje radova na redovnom održavanju državnih puteva - priprema za ljetnju turističku sezonu;
- sanacija dva klizišta na magistralnom putu Plužine- Nikšić;
- rekonstrukcija puta Pljevlja- Mihajlovica;
- izgradnja bulevara Podgorica - Danilovgrad;
- rekonstrukcija dionice magistralnog puta Nikšić-Podgorica: izgradnja bulevara od raskrsnice Podgorica-Cetinje-Nikšić do Komanskog mosta-dužina 1,7 km;

- izgradnja Bulevara Vilija Branta od ukrštanja sa Moskovskom do kružnog toka - skretanja za autoput;
- rekonstrukcija puta i izgradnja tunela na dionici puta Lubnice - Jezerine;
- izgradnja puta Vrulja- Mijakovići, dužina cca 7,5 km;
- rekonstrukcija puta Pljevlja- Metaljka – I faza u dužini cca 19 km;
- rekonstrukcija puta Mojkovac - Lubnice, dionica Mojkovac- Vragodo, cca 8 km;
- izgradnja obilaznice Rožaje – II faza;
- izgradnja magistralnog puta Cetinje - Čevo- Nikšić, dionica Cetinje- Čevo, dužine 23 km;
- rekonstrukcija regionalnog puta R1 Cetinje- Njeguši, dionica od supermarketa Voli do Bajičke crkve, I faza: Mojkovačka ulica;
- rekonstrukcija M-2, dionica: Lepenac- Ribarevine- Poda- Berane;
- rekonstrukcija puta Tuzi- Mataguži.

➤ **Direktorat za vazdušni saobraćaj** - vrši poslove koji se odnose na pripremu i ocjenu razvojnih investicionih projekata koji su od interesa za Crnu Goru, kao i vođenje razvojne politike, praćenje stanja i preduzimanje mjera iz oblasti vazdušnog saobraćaja.

Avioni u vlasništvu nacionalne avio kompanije TO Montenegro su dva Embraer-195 sa 116 sjedišta, dok se za dodatno angažovane avione očekuje da budu kapaciteta cca 180 sjedišta, kako bi se na najbolji način odgovorilo zahtjevima touroperatora i istovremeno ostvario povoljan rezultat za kompaniju i kompletnu turističku privredu Crne Gore.

Ljetnja IATA sezona S22 obuhvata period od 27. marta do 29. oktobra, i u tom periodu je Kompanija planirala: redovan i čarter saobraćaj ka nizu destinacija.

Redovan saobraćaj je planiran prema sledećim destinacijama:

<i>Redovne linije 2022.god.</i>	<i>Period saobraćaja</i>	<i>Broj nedeljnih letova</i>
<i>Podgorica-BEOGRAD-Podgorica</i>	<i>JAN-DEC</i>	<i>do 14</i>
<i>Tivat-BEOGRAD-Tivat</i>	<i>JAN-DEC</i>	<i>do 21</i>
<i>Podgorica-LJUBLJANA-Podgorica</i>	<i>JAN-MAY & OCT-DEC</i>	<i>do 3</i>
<i>Tivat-LJUBLJANA-Tivat</i>	<i>JUN-SEP</i>	<i>do 4</i>
<i>Tivat-BANJA LUKA-Tivat</i>	<i>JUN-SEP</i>	<i>do 3</i>
<i>Podgorica-FRANKFURT-Podgorica</i>	<i>JAN-DEC</i>	<i>do 3</i>
<i>Tivat-ISTANBUL-Tivat</i>	<i>JAN-DEC</i>	<i>do 7</i>
<i>Podgorica-PARIZ-Podgorica</i>	<i>APR-DEC</i>	<i>do 4</i>
<i>Podgorica-RIM-Podgorica</i>	<i>APR-DEC</i>	<i>do 2</i>
<i>Podgorica-CIRIH-Podgorica</i>	<i>APR-DEC</i>	<i>do 3</i>
<i>Tivat-PRAG-Tivat</i>	<i>JUN-SEP</i>	<i>do 2</i>
<i>Tivat-HANOVER-Tivat</i>	<i>APR-OCT</i>	<i>do 2</i>
<i>Podgorica-KOPENHAGEN-Podgorica</i>	<i>JUN-SEP</i>	<i>do 2</i>
<i>Podgorica-NANT-Podgorica</i>	<i>APR-OCT</i>	<i>do 1</i>
<i>Podgorica-LION-Podgorica</i>	<i>APR-OCT</i>	<i>do 2</i>
<i>Tivat-MOSKVA-Tivat</i>	<i>JUN-DEC</i>	<i>do 7</i>
<i>Tivat-ST.PETERSBURG-Tivat</i>	<i>JUN-DEC</i>	<i>do 7</i>

Čarter saobraćaj je planiran prema sledećim destinacijama:

<i>Čarter linije 2022</i>	<i>Period saobraćaja</i>	<i>Broj nedeljnih letova</i>
<i>Podgorica-PARDUBICE-Podgorica</i>	<i>JUL-AUG</i>	<i>do 1</i>
<i>Podgorica-TEV AVIV-Podgorica</i>	<i>APR-OCT</i>	<i>do 4</i>
<i>Podgorica-JEREVAN-Podgorica</i>	<i>JUN-SEP</i>	<i>do 2</i>
<i>Podgorica-BRATISLAVA-Podgorica</i>	<i>JUL-SEP</i>	<i>do 1</i>

Osim navedenih destinacija, kompanija i dalje razmatra mogućnost uspostavljanja redovnog ili čarter saobraćaja u toku ljeta ka destinacijama u *Rumuniji, Poljskoj i Ukrajini*, ukoliko to aktualna politička situacija dozvoli.

Kompanija je od osnivanja uspostavila saradnju sa NTO CG, kao i lokalnim turističkim organizacijama, i hotelskim kompanijama, u cilju zajedničkog planiranja aktivnosti i unaprijeđenja turističkog proizvoda. Organizovane su brojne radionice, sastanci i roadshow sa touroperatorima i agencijama sa tržišta Srbije, Albanije, Turske itd, uz aktivno učešće predstavnika Air Montenegro, i podrške u vidu avio prevoza za učesnike. Takođe, saradnja se ogleda i u zajedničkim marketing aktivnostima na destinacijama, kao i objavama na socijalnim mrežama i posjetama infulencera itd.

➤ **Direktorat za pomorski saobraćaj i unutrašnju plovidbu**

- Redovno održavanje i remont: opreme za hitno reagovanje; SAR čamaca za spašavanje ljudskih života na moru; objekata pomorske rasvjete; ECO čamaca;
- Sprovođenje aktivnosti na preventivnoj protiv-požarnoj zaštiti na senzorskim lokacijama;
- Sprovođenje obuka za traganje i spašavanje osoba na moru;
- Obavljanje tehničkih pregleda brodova i svih plovni objekata sa naznakom na plovne objekte koji se bave privrednom djelatnošću;
- Realizovanje planske dokumentacije i organizovanje vježbe za spašavanje ljudskih života na moru i hitno reagovanje u slučaju zagađenja mora sa plovni objekata;
- Primjena sistema za nadzor, informisanje i upravljanje pomorskim saobraćajem-VTMIS;
- Monitoring morskog pojasa Crne Gore u cilju ranog otkrivanja naftnih mrlja;
- Primjena Zakona o jahtama i Primjenu Zakona o sigurnosti pomorske plovidbe;
- Održavanje sastanaka sa relevantnim državnim organima a u cilju koordinacije tokom turističke i nautičke sezone;
- Pružanje asistencije drugim državnim organima u dijelu inspekcijaskog nadzora na moru;
- Kontrola poštovanja sigurnosti pomorskog saobraćaja na moru;
- Realizacija IPA projekta vezano za nabavku opreme za sprečavanje zagađenja mora sa plovni objekata i implementacija II faze VTMIS sistema za pokrivanje Bokokotorskog zaliva i Skadarskog jezera;
- Sprovođenje aktivnosti monitoringa proglašeni zaštićeni područja u moru Platamuni, Katič, Stari Ulcinj, u saradnji sa JPMD;
- Sprovođenje aktivnosti na sprečavanju nelegalnog izlova ribe u moru, u saradnji sa nadležnim institucijama;
- Potpisivanje SAR sporazuma sa marinama, kompanijama i privatnim licima, a vezano za pružanje asistencije u slučaju akcija na moru.

➤ **Direktorat za željeznički saobraćaj**

Kod organizacije **međunarodnog saobraćaja** za ljetnu turističku sezonu 2022. godine planiran je saobraćaj vozova u dnevnoj i noćnoj ponudi na relaciji Bar-Beograd-Bar. Zavisno od razvoja pandemije pod uslovom da granice sa republikom Srbijom budu otvorene tokom ljeta na relaciji Bar - Beograd - Bar, u sastavu noćnog voza, sa "Srbija Vozom" a.d. je dogovoren saobraćaj kola sa sjedištima, kola sa ležajevima i kola za spavanje, kao i kola za prevoz praćenih automobila. U dnevnoj ponudi saobraćaje kola sa sjedištima. Kada su u pitanju vozna sredstva, do početka ljetnje turističke sezone raspolagaće sa sledećim kolima: devet kola za spavanja, pet kola sa ležajevima i sedam kola sa sjedištima.

U cilju što bolje pripreme **lokalnog saobraćaja** za nastupajuću ljetnju turističku sezonu u lokalnom saobraćaju, pripremljena je sledeća ponuda: prevoz putnika na relaciji Podgorica -Sutomore i Nikšić-Sutomore; aktivnosti vezane za prevoz putnika za organizovane kulturne događaje; prevoz putnika

do atraktivnih turističkih destinacija koje se nalaze u blizini pruge; posebne povlastice za prevoz biciklista sa biciklima.

- **Direktorat za drumski saobraćaj** planira da realizuje 325 međugradske autobuske linije i 187 međunarodne linije sa Republikom Srbijom, Bosnom i Hercegovinom, Republikom Albanijom, Republikom Hrvatskom, Republikom Sjevernom Makedonijom, SR Njemačkom, Republikom Turskom, Luksemburgom i sa Republikom Kosovo.

↓ UPRAVA ZA SAOBRAĆAJ

Aktivnosti čija je realizacija planirana do početka ljetnje turističke sezone:

- Investiciono presvlačenje asfaltnog kolovoza na magistralnim i regionalnim putevima na sekcijama: Podgorica, Kotor, Nikšić, Berane i Pljevlja.
- Radovi na redovnom održavanju državnih puteva- priprema za ljetnju turističku sezonu,
- Sanacija dva klizišta na magistralnom putu Plužine - Nikšić,
- Rekonstrukcija puta Pljevlja – Mihajlovica,
- Izgradnja Bulevara Podgorica – Danilovgrad,
- Rekonstrukcija dionice magistralnog puta Nikšić - Podgorica; Izgradnja bulevara od raskrsnice Podgorica - Cetinje – Nikšić do Komanskog mosta u dužini 1,7 km- I faza,
- Izgradnja Bulevara Vilija Baranta od ukrštanja sa Moskovskom do kružnog toka - skretanja za autoput.

Aktivnosti čija je realizacija planiranja tokom i nakon ljetnje turističke sezone:

- Rekonstrukcija puta i izgradnja tunela na dionici puta Lubnice – Jezerine,
- Izgradnja puta Vrulja - Mijakovići, dužina cca 7,5 km,
- Rekonstrukcija puta Pljevlja - Metaljka - I faza u dužini cca 19 km,
- Rekonstrukcija puta Mojkovac - Lubnice, dionica Mojkovac - Vragodo, cca 8 km,
- Izgradnja obilaznice Rožaje - II faza,
- Izgradnja magistralnog puta Cetinje - Čevo - Nikšić dionica Cetinje - Čevo, dužine 23 km,
- Rekonstrukcija regionalnog puta R 1 Cetinje - Njeguši, dionica od supermarketa Voli do Bajičke crkve; I faza : Mojkovačka ulica,
- Rekonstrukcija M-2, dionica: Lepenac – Ribarevine – Poda – Berane,
- Rekonstrukcija magistralnog puta Rožaje-Špiljani (granica sa Republikom Srbijom),
- Rekonstrukcija puta Tuzi – Mataguži.

Napomena: Kako je dostavljeno u izvještaju Uprave, navedeni radovi će se izvoditi u kontinuitetu tokom cijele sezone. Važno je istaći da isti neće otežati uredno odvijanje saobraćaja, jer, bez obzira što neće biti totalne obustave, saobraćaj će se naizmjenično odvijati u skladu sa signalizacijom.

↓ AERODROMI CRNE GORE

Aerodrom Podgorica:

- Nastavlja dugogodišnju saradnju sa kompanijama: Air Serbia (Beograd), Turkish Airlines (Istanbul), Austrian Airlines (Beč), Ryanair, Wizz Air.
- Nastavlja se saradnja sa Air Astana i Chair Airlines i prema najavama se očekuje veći broj letova u odnosu na prethodnu godinu kada je otpočeta saradnja.
- Najavljen je nastavak saradnje sa aviokompanijom Luxair
- Avio prevoznik Transavia je najavila otpočinjanje letova na relaciji Podgorica - Pariz;
- Aviokompanija Wind Rose najavila je da će saobraćati na relaciji Podgorica – Kiev (međutim zbog situacije u Ukrajini letovi su otkazani 22.02.2022).

- Lot Polish će obavljati letove na relaciji Podgorica - Varšava i Podgorica - Katovice;
- Najavljen je povratak aviokompanije Aegean Air na ruti Atina – Podgorica, kao i Enter Air (Poznan);
- Prema najavama, Wizz air će letjeti na strateškim rutama – Rim, London (Getvik), Milano, Mihn (Memingen), Dortmund, kao i destinacijama Katovice, Varšava, Budimpešta i Beč;
- Ryanair će nastaviti sa letovima ka strateškim rutama – Brisel, Barselona, London (Stansted), destinacije Zagreb, Krakov, a po nezvaničnim najavama iz kompanije planirano je još nekoliko destinacija.
- To Montenegro ima ambiciozne planove za predstojeću sezonu. Nastavlja sa cjelogodišnjim saobraćajem prema Beogradu i Frankfurtu a najavljuje se početak prema Rimu, Parizu, Cirihi, Nantu, Lionu, Tel Avivu, Hanoveru, Jerevanu, Kopenhagenu i Pardubicama.

Aerodrom Tivat

TO Montenegro i Air Serbia nastavljaju sa cjelogodišnjim saobraćajem: Air Serbia sa Beogradom, a u špicu sezone i Niš. TO Montenegro saobraćaće ka Beogradu i Istanbulu. U toku ljetnje sezone će letjeti i prema Ljubljani, Banja Luci i Pragu. Zavisno od restrikcija planiraju i letove ka Moskvi i Sankt Peterburgu.

I ove godine su najave ruskih kompanija (Aeroflot, S7, Nord Star, Pobeda, Ural) o letovima iz Moskve. Međutim, status tih letova je neizvjestan i zavisice od političkih prilika (isto važi i za kompaniju TO Montenegro za letove vezane za tržište Rusije).

Najave kompanija za letove koji saobraćaju prema tržištu Ukrajine takođe je upitno zbog političke situacije. Kompanije koje su najavile letove na tržištu Ukrajine su: Azur air, Bees, Sky up, Jonika, Wind Rose, Ukraine International airlines.

Nove kompanije koje su najavile letove ka aerodromu Tivat su Austrian Airlines koji će saobraćati ka Beču, kao i FlyNas ka Rijadu.

Kompanije za koje postoje preliminarne najave i destinacije gdje će saobraćati su sledeće:

- Easy Jet – strateške rute London, Mančester, Berlin
- European Air Charte- Lajpcig i Dizeldorf,
- SAS – Oslo, Kopenhagen, Stokholm,
- Transavia – Pariz,
- Očekujemo i povratak kompanije TUI poslije 2 godine pauze - Ajndhoven,
- Luxair-Luksemburg,
- Edelwais – Cirihi,
- Fly Dubai- Dubai,
- Azerbaijan Airlines – Baku,
- Israil – Tel Aviv,
- Smartlynx – Riga, Talin
- Eurowings-Cirihi
- Norwegian Air Shuttle-Oslo i Helsinki
- Tui Nederland-Eindhoven

Treba imati u vidu da su u ovom trenutku date najave saobraćaja kompanija za ljetnju sezonu 2022.godine preliminarnog karaktera, i da u narednom periodu može doći do određenih promjena.

↓ JP „REGIONALNI VODOVOD CRNOGORSKO PRIMORJE“

- izgradnja novog cjevovoda od Budve do Tivta-2,2 km duga dionica Prijedor-Lastva Grbaljska. **Rok:** jun 2022. **Iznos predviđenih sredstava:** 1.642.957,62€,

- nabavka i zamjena mjerne opreme (elektromagnetni mjerači protoka, davači pritiska, nivometri isl). **Rok:** april. **Iznos predviđenih sredstava:** 92.000,00€,
- popravka hidromašinske i elektro opreme. **Rok:** jul. **Iznos predviđenih sredstava:** 30.000,00€,
- periodično čišćenje vodozahvata izvorišta Bolje Sestre. **Rok:** maj. **Iznos predviđenih sredstava:** 7.500,00€,
- servis postrojenja za kaustičnu sodu, uz nabavka i ugradnja kaustične sode u hlornom postrojenju. **Rok:** februar. **Iznos predviđenih sredstava:** 9.500,00 €,
- nabavka hlora i usluge baždarenja boca. **Rok:** jun. **Iznos predviđenih sredstava:** 3.000,00 €,
- ispitivanje kvaliteta vode za ljudsku upotrebu. **Rok:** kontinuirano. **Iznos predviđenih sredstava:** 40.000,00 €,
- nabavka rezervnih djelova za održavanje regionalnog vodovodnog sistema. **Rok:** jun. **Iznos predviđenih sredstava:** 12.000,00€,
- nabavka transpornog vozila za terenski rad. **Rok:** jun. **Iznos predviđenih sredstava:** 17.000,00 €,
- popravka hidromašinske i elektro opreme. **Rok:** jul. **Iznos predviđenih sredstava:** 30.000,00 €,
- nadogradnja (unaprjeđenje) opreme za poboljšanje bežičnog prenosa informacija u okviru sistema za upravljanje regionalnim vodovodnim sistemom. **Rok:** maj. **Iznos predviđenih sredstava:** 2.000,00 €,
- servis laboratorijske opreme. **Rok:** jul. **Iznos predviđenih sredstava:** 2.500,00 €,
- dezinfekcija, dezinfekcija i deratizacija objekata Regionalnog vodovod. **Rok:** kontinuirano. **Iznos predviđenih sredstava:** 4.900,00 € i
- detekcija tehničkih gubitaka u sistemu. **Rok:** kontinuirano. **Iznos predviđenih sredstava:** sopstvena sredstva.

↓ ELEKTROPRIVREDA CRNE GORE AD NIKŠIĆ

- remont TE Pljevlja. **Rok:** 01.04-31.05.2022. g. **Iznos predviđenih sredstava:** 3.000.000,00 €,
- nabavka dijela nedostajućih količina električne energije za vrijeme trajanja remonta TE Pljevlja. **Rok:** 01.04-31.05.2022. godine. **Predviđena sredstva:** 5.000.000,00 €,
- nabavka dijela nedostajućih količina električne energije za jun i treći kvartal prema Energetskom bilansu Crne Gore **Rok:** 31.05.2022. g. **Iznos predviđenih sredstava:** 12.700.000,00 €,
- renoviranje poslovnog prostora - snadbijevanje Žabljak. **Rok:** 30.04.2022.g. **Iznos predviđenih sredstava:** 20.000,00 €,
- renoviranje poslovnog prostora - snadbijevanje Budva – naplatni punkt Petrovac. **Rok:** 30.04.2022.g. **Iznos predviđenih sredstava:** 20.000,00 €,
- nabavka dijela nedostajućih količina električne energije za jun, jul, avgust i septembar. **Rok:** 30.06 - 30.09. 2022. g. **Iznos predviđenih sr.:** 13.200.000,00 €

↓ CEDIS

- Remont dalekovoda 10 kV, niskonaponske mreže i stubne trafostanice 10/0,4 Kv, u opštinama: Herceg Novi, Kotor, Tivat, Ulcinj, Budva, Bar. **Rok:** februar – jun. **Iznos predviđenih sredstava:** 222.149,00 €,
 - Revizija i remont prekidača i opreme trafostanice 35/X kV kao i zamjena malouljnih prekidača na pojedinim trafostanicama u primorskim opštinama. **Rok:** januar – maj. **Iznos predviđenih sredstava:** 207.000,00 €
 - Revizija i ispitivanje relejne zaštite u Ulcinju, Baru, Petrovcu, Budvi. **Rok:** januar – maj,
 - Revizija AKU baterija i ispravljača u Ulcinju, Baru, Petrovcu, Budvi, Kotoru, Herceg Novom. **Rok:** januar – jun
 - Obilazak dalekovoda 35 kV u primorskim opštinama. **Rok:** april – jun
- Kapitalne investicije:**

- Izgradnja TS 10/0,4kV, 1x630 (1000)kVA "Podi" sa uklapanjem u 10kV i NN mrežu-HN. Rok: jun. Iznos predviđenih sredstava: 40.000,00 €,
- Izgradnja TS 10/0,4kV, 1x630kVA "Dumidran II" sa uklapanjem u 10 kV mrežu-TV. Rok: jun. Iznos predviđenih sredstava: 50.000,00 €,
- Izgradnja TS 10/0.4 kV "Čanj - kaptaža". Rok: jun. Iznos predviđenih sredstava: 35.000,00 €,
- Izgradnja 10 kV voda "Klinci-Arza". Rok: jun. Iznos predviđenih sredstava: 428.571,00 €,
- Izgradnja STS 10/0,4kV 250kVA "Dugonja-Ubli" sa uklapanjem u 10kV i NN mrežu-HN. Rok: jun. Iznos predviđenih sredstava: 20.000,00 €,
- Izgradnja NDTs 10/0,4kV Lastva Most sa priključnim KB 10kV. Rok: jun. Iznos predviđenih sredstava: 53.361,00 €,
- Rekonstrukcija NDTs 10/0,4 kV "Babin Do 1" 630 kVA - Zamjena SN bloka. Rok: jun. Iznos predviđenih sredstava: 8.500,00€,
- Izgradnja DTS 10/0,4kV Markičići. Rok: jun. Iznos predviđenih sredstava: 77.310,00 €,
- Izgradnja NDTs 10/0,4kV 1000 kVA "Blok12", DUP"Bečići"; Hotelski kompleks Casa del Mare. Rok: jun. Iznos predviđenih sredstava: 99.000,00 €,
- Izgradnja NDTs 10/0,4kV, 1x630kVA "Kavač 6", i uklapanje u SN i NN mrežu – KO. Rok: jun. Iznos predviđenih sredstava: 84.150,00 €,
- Izgradnja NDTs 10/0.4 kV "STUDENSKI DOM ". Rok: jun. Iznos predviđenih sredstava: 67.354,00 €,
- Izgradnja nove NDTs 10/0,4 kV "Rafailovići 1 - Nova", 3x1000 kVA i uklapanje u postojeću SN mrežu, BD. Rok: jun. Iznos predviđenih sredstava: 140.250,00€,
- Izgradnja TS 10/0,4kV 1x630kVA "Kavač 7" sa uklapanjem u 10kV mrežu – KO Kavač, KO. Rok: jun. Iznos predviđenih sredstava: 40.000,00 €,
- Rekonstrukcija DV 35 kV "Markovići"- "Miločer", BD. Rok: jun. Iznos predviđenih sredstava 68.000,00 €,
- Izgradnja podzemnih NN kablova iz TS 10/0,4 kV "Bregvija" prema Maraš Kolji. Rok: jun. Iznos predviđenih sredstava: 10.500,00 €,
- Opremanje 10 kV ćelije u TS 35/10 kV Račica. Rok: jun. Iznos predviđenih sredstava: 10.000,00 €.

↓ MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA

Aktivnosti koje će biti realizovane do početka ljetnje turističke sezone:

- Kampanja podizanja svijesti građana o prevenciji i zaštiti od požara. Rok: maj. Iznos predviđenih sredstava: 1.000,00€,
- Sastanci sa komandirima službi zaštite i spašavanja i drugim subjektima sistema zaštite i spašavanja na temu pripreme ljetnje požarne sezone. Rok: maj,
- Formiranje Štaba operativne akcije "Ljeto 2022". Rok: Q2,
- Priprema Plana mjera i aktivnosti Uprave policije za ljetnju turističku sezonu 2022. godine. Rok: Q2,
- Priprema plana ispomoći CB i OB u primorskim opštinama, shodno procjeni i definisanje pitanja vezano za smještaj, ishranu i prevoz policijskih službenika. Rok: Q2,

Aktivnosti koje će biti realizovane tokom ljetnje turističke sezone i kontinuirane aktivnosti:

- Promocija broja 112 i servisa koje pruža Operativno-komunikacioni centar 112 – OKC 112, kao važnog resursa za turiste koji dolaze u Crnu Goru. Rok: jun,
- Realizacija Plana mjera i aktivnosti Uprave policije za ljetnju turističku sezonu 2022. g. Rok: Q2-3,
- Realizacija plana ispomoći CB i OB u primorskim opštinama. Iznos predviđenih sredstava: Smještaj i ishrana – 225.000,00 € bez uračunatog PDV; Terenski dodatak – dnevnice za pripadnike PJP, koji će svakodnevno putovati u Budvu i Bar od 01. 07. do 31. 08. 2021. godine – 96.850,00 €,
- Uvećanje kvote goriva za jun, jul i avgust 2022. godine, za vozila koja su na zaduženju kod CB i OB u primorskim opštinama. Rok: Q2-3. Iznos predviđenih sredstava: za kvote goriva 80.000,00 €,
- Realizacija Protokola o saradnji, u vidu razmjene i angažovanja policijskih službenika sa ministarstvima Hrvatske, Srbije, Albanije, Makedonije, Italije i Rumunije u primorskim opštinama, u periodu od 01. 07. - 01. 09. 2022. godine. Sa policijom Hrvatske, navedena saradnja će funkcionisati na bazi reciprociteta. Rok: Q2-3. Iznos predviđenih sredstava: 31.000,00 € – smještaj i ishrana.

↓ UPRAVA POLICIJE

- Intenziviranje operativnog rada shodno analizi rizika, angažovanje vođe sektora na najfrekventnijim graničnim prelazima. Rok: kontinuirano;
- Održavanje sastanaka sa predstavnicima graničnih policija susjednih zemalja radi usklađivanja zajedničkih aktivnosti na poslovima granične kontrole, a koje se tiču sprečavanja svih oblika prekograničnog kriminala, nezakonitih migracija i efikasnije razmjene informacija u skladu sa potpisanim sporazumima i protokolima. Rok: maj;
- Izrada plana aktivnosti za preduzimanje mjera pojednostavljene procedure prelaska državne granice na graničnim prelazima za vrijeme ljetnje turističke sezone. Rok: Po donošenju zaključaka o procedurama prelaska državne granice za vrijeme;
- Sprovođenje aktivnosti na kontroli kretanja i boravka stranih državljana i sprječavanja i otkrivanja nezakonitih migracija. Pojačana kontrola mjesta gdje borave tražioci azila. Rok: kontinuirano;
- Realizacija aktivnosti u cilju efikasne i djelotvorne implementacije sporazuma o readmisiji sa susjednim zemljama, posebno sa Republikom Albanijom, u dijelu nadležnosti Sektora granične policije. Rok: kontinuirano;
- Sprovođenje pojačane kontrole kretanja i boravka stranaca kako samostalno, tako i u saradnji sa nadležnim inspeksijskim službama u cilju suzbijanja nezakonitih migracija i nezakonitog rada stranaca. Rok: kontinuirano;
- kontrolisanje objekata koji pružaju usluge izdavanja smještaja i lokalnih turističkih organizacija, u cilju sprovođenja Zakona o strancima u dijelu prijave i odjave boravka stranaca i funkcionisanja Registra prijave boravka, kao i suzbijanja sive ekonomije u oblasti turizma. Rok: kontinuirano;
- Održavanje sastanaka sa predstavnicima Ministarstva ekonomskog razvoja, Uprave prihoda i carina, Uprave pomorske sigurnosti i upravljanja lukama i Uprave za sport i mlade, radi usklađivanja procedura prelaska državne granice, sa posebnim osvrtom na prelazag državne granice van graničnih prelaza u skladu sa odredbama Zakona o graničnoj kontroli. Rok: maj;
- Analiza stanja i angažovanje većeg broja službenika (ispomoć) na najfrekventnijim graničnim prelazima i inspektora za strance za vrijeme ljetnje turističke sezone, u organizacionim jedinicama Regionalnog centra granične policije „Jug“, shodno potrebama. Rok: tokom sezone.
- Pojačano kontrolisanje stranih državljana koristeći sve raspoložive kapacitete centara za policijsku saradnju u Trebinju i Plavu, a shodno protokolima o radu. Rok: kontinuirano;
- Vršenje kontrolnih obilazaka u Regionalnim centrima granične policije, po svim liniji rada, u cilju ostvarivanja uvida u rad granične policije i sprovođenje utvrđenih procedura rada. Rok: jun-oktobar.

↓ MINISTARSTVO ZDRAVLJA - INSTITUT ZA JAVNO ZDRAVLJE CRNE GORE

Centar za kontrolu i prevenciju zaraznih bolesti:

- Predstavnici Centra će obavještavati nadležno ministarstvo i javnost o aktuelnoj epidemiološkoj situaciji u zemlji i svijetu, kao i o preduzimanju odgovarajućih preventivnih mjera ili mjera suzbijanja. Takođe, u odnosu na to kako će se razvijati i u kom pravcu će ići situacija vezana za pandemiju, potrebno je obratiti pažnju na sledeće:
- Nabavka dodatnih materijala za dijagnostiku na SARS CoV2, tokom turističke sezone;
- Nabavka dodatnih materijala za obradu uzoraka sanitarnih pregleda, kao i planiranje jačanja ljudskih kapaciteta za vršenje sanitarnih pregleda po potrebi, tokom ljetnje turističke sezone;
- Informisanje ugostitelja i ostalih subjekata koji posluju sa hranom i vodom kao i kozmetičke salone u cilju blagovremenog ispunjavanja zahtjeva Pravilnika o higijenskom minimumu, a koji je u proceduri (predat na saglasnost Ministarstvu zdravlja) i koji se odnosi na obuku i sticanje osnovnih znanja iz higijene i epidemiologije u cilju sprečavanja bolesti koje se prenose vodom i hranom.

↓ UPRAVA ZA BEZBJEDNOST HRANE, VETERINU I FITOSANITARNE POSLOVE

- Sprovođenje obuke inspektora koji će biti uključeni u pojačani nadzor u ljetnoj turističkoj sezoni - inspektora za hranu i graničnih veterinarskih i fitosanitarnih inspektora (Sektor za bezbjednost hrane);
 - Izrada pomoćnih alata za efikasan nadzor: kontrolnih/ček lista; procedura za postupanje po inicijativama za vršenje inspeksijskog nadzora i definisanje internih procedura za izvještavanje o preduzetim mjerama po podnijetim inicijativama; postupanje u slučajevima prijave sumnje na trovanje hranom i definisanje operativne procedure sa epidemiološkim službama na centralnom nivou i na nivou područnih jedinica u turističkim opštinama; utvrđivanje načina saradnje sa drugim organima i institucijama u sprovođenju, prema potrebi, zajedničkog inspeksijskog nadzora. (Sektor za bezbjednost hrane). **Rok:** mart-maj. **Iznos predviđenih sredstava:** 2.000,00€ (ukupno, za dvije gore navedene aktivnosti);
 - Formiranje Operativnog tima za praćenje planiranih aktivnosti tokom turističke i izvještavanje o sprovedenim aktivnostima u predsezoni i sezoni. **Rok:** 30. mart;
 - Donošenje Akcionog plana za ljetnju turističku sezonu 2022. godine i utvrđivanje liste objekata koji će biti predmet nadzora inspekcije za hranu, priprema pojedinačnih planova nadzora objekata po opštinama, definisanje predmeta i učestalost kontrole, tehnike i metode kontrole. **Rok:** 15. april;
 - Vršenje pojačanog inspeksijskog nadzora u predsezoni, objekata u kojima se tokom cijele godine obavlja djelatnost poslovanja hranom, od strane inspektora sa mjestom rada u primorskim oštinama i mobilnih timova inspektora iz drugih opština. **Rok:** 15.april - 15.jun. **Iznos predviđenih sredstava:** 6.000,00€;
 - Registracija privremenih objekata u kojima se obavlja djelatnost poslovanja hranom, i sprovođenje inspeksijskog nadzora u ovim objektima neposredno prije upisa u Centralni registar objekata za hranu (hoteli, restorani, brze hrane, trgovine i dr.) radi provjere ispunjenosti propisanih uslova. **Rok:** 15. maj – 15. avgust. **Iznos predviđenih sredstava:** 7.000,00€ (smještaj, dnevnice, gorivo i dr. za inspektore);
 - Sprovođenje pojačanog nadzora, u skladu sa analizom rizika, nad pošiljkama živih životinja, hrane biljnog i životinjskog porijekla, hrane za životinje i predmeta i materijala koji dolaze u kontakt s hranom na graničnim inspeksijskim mjestima, carinarnicama i mjestima krajnjeg odredišta s ciljem da se prije početka sezone utvrdi stepen usaglašenosti sa propisanim zahtjevima hrane koja se uvozi u Crnu Goru. **Rok:** 1.maj – 15.jun. **Iznos predviđenih sredstava:** 4.000,00;
 - Vršenje pojačanog nadzora objekata na primorju, privremenih i stalnih u skladu sa Akcionim planom i ad hoc nalogima Operativnog tima od strane domicilnih inspektora, ovlašćenih inspektora i mobilnih timova inspektora iz drugih opština. **Rok:** 15. jun – 1. septembar. **Iznos predviđenih sredstava:** 22.000,00€ (smještaj, dnevnice, gorivo i dr. za inspektore);
 - Vršenje pojačanog nadzora objekata u turističkim opštinama na sjeveru, u kojima se obavlja djelatnost poslovanja hranom kao i sezonskih objekata od strane inspektora sa mjestom rada u sjevernim oštinama i mobilnih timova inspektora iz drugih opština, prema potrebi. **Rok:** 15. jun – 1. septembar. **Iznos predviđenih sredstava:** 1.000,00 €;
- Sprovođenje nadzora nad pošiljkama koje podliježu veterinarskoj, fitosanitarnoj i inspekciji za hrani na graničnim inspeksijskim mjestima i mjestima carinjenja/odnosno angažovanje većeg broja inspektora iz drugih područnih jedinica rada zbog povećanog obima uvoza hrane, kako bi se omogućio nesmetan protok pošiljki, manja zadržavanja i snabdjevenost tržišta u toku sezone. **Iznos predviđenih sredstava:** 2.000,00€ (smještaj, dnevnice, gorivo i dr.za inspektore); **Iznos ukupnih sredstva za realizaciju navedenih aktivnosti Uprave:** 44.000,00 €

↓ JP ZA UPRAVLJANJE MORSKIM DOBROM CRNE GORE

Aktivnosti koje će biti realizovane do početka ljetnje turističke sezone:

- rekonstrukcija šetališta na Jazu, od postojećeg šetališta do zapadnog dijela plaže Jaz, u dužini 226 m. **Rok:** maj. **Iznos predviđenih sredstava:** 215.306,71€,
- rekonstrukcija šetališta u Pržnom, od zapadnog kraja hotelskog kompleksa Maestral do istočnog kraja plaže Pržno. **Rok:** maj. **Iznos predviđenih sredstava:** 302.168,54 €,

- kontrola terena radi evidencije oštećenja i praćenja radova na opravkama i održavanju zone morskog dobra. **Rok:** januar – maj,
- kontrola komunalne uređenosti prostora u cilju konstatacije stanja uređenja javnih površina u skladu sa ugovorima JP sa Komunalnim preduzećima o vršenju usluga. **Rok:** kontinuirano,
- zajedničke aktivnosti vezane za inspekcijski nadzor urbanističko građevinske inspekcije i drugih inspekcija. **Rok:** kontinuirano,
- vanredna čišćenja prostora u smislu komunalnog nereda i objekata u zoni morskog dobra. **Rok:** januar – jun. **Iznos predviđenih sredstava:** 50.000,00€,
- obuka i licenciranje spasilaca u saradnji sa Crvenim krstom CG. **Rok:** februar – jun,
- učešće u realizaciji programa Plava zastavica za sezonu 2022. godine u saradnji sa NVO Ecom i zakupcima kupališta. **Rok:** maj,
- sprovođenje javnog poziva za ustupanje na korišćenje plutajućih privremenih objekata predviđenih Programom privremenih objekata. **Rok:** feb.-mart,
- sprovođenje javnog poziva za ustupanje na korišćenje objekata obalne infrastrukture, privezišta i pristaništa predviđenih Programom objekata obalne infrastrukture. **Rok:** februar – mart,
- priprema poziva za zaključenje anksa Ugovora i priprema aneksa Ugovora za 2022.godinu. **Rok:** januar – februar,
- priprema javnih poziva za lokacije privremenih objekata/kupališta koja nemaju korisnika, tj. nisu ustupljena. **Rok:** mart – maj.
- učestvovanje u upravni sporovima koji se odnose na sprovedene upravne postupke po javnim pozivima za davanje na korišćenje djelova morskog dobra. **Rok:** kontinuirano,
- priprema javnih poziva za ustupanje privremenih objekata/loakcija na obalama rijeke Bojane, u Ulcinju. **Rok:** mart – maj,
- obilazak infrastrukturnih radova sa predstavnicima medija, primorskih opština, mjesnih zajednica i ostalih institucija čije je učešće neophodno za kvalitetan završetak poslova i slanje afirmativnih poruka o predmetnim poslovima ka javnosti. **Rok:** mart – maj,
- učešće na regionalnim sajmovima u svrhu promocije JPMD. **Rok:** mart – jun. **Iznos predviđenih sredstava:** 5.000,00€,
- kreiranje promotivnog materijala. **Rok:** mart – jun. **Iznos predviđenih sredstava:** 6.000,00€,
- zaključivanje Ugovora o reklamama sa istaknutim medijskim kućama, u cilju dodatne promocije i obezbjeđivanja prostora za pravovremeno informisanje javnosti o svim aktivnostima na pripremi ljetnje turističke sezone. **Rok:** do kraja juna.

Aktivnosti koje će biti realizovane tokom ljetnje turističke sezone:

- izvođenje radova na ograđivanju dina i sanacija postojeće ograde na Velikoj plaži, opština Ulcinj. **Rok:** jun. **Iznos predviđenih sredstava:** 25.000,00€,
- izvođenje radova na uređenju pješačke staze u dužini od 80 m i uz granicu rezervata Tivatska solila, opština Tivat. **Rok:** jun. **Predviđena sr.** 20.000,00€,
- nabavka i postavljanje parkovskog mobilijara (klupe, kante). **Rok:** jun. **Iznos predviđenih sredstava:** 50.000,00€,
- izvođenje radova na rehabilitaciji i uređenju lokalnih pristupnih puteva na lijevoj obali rijeke Bojane: **rok:** jun. **Iznos predviđenih sredstava:** 50.000,00€,
- izvođenje hitnih intervencija iz sitnih sanacija obale u svim primorskim opštinama. **Rok:** jun. **Iznos predviđenih sredstava:** 160.000,00€,
- rekonstrukcija objekata obalne infrastrukture od javnog interesa (ponte). **Rok:** jun. **Iznos predviđenih sredstava:** 85.000,00 €,
- ucrtavanje/prepoznavanje lokacija za nautička sidrišta u program privremenih objekata u zoni morskog dobra za period 2019. – 2023.godine, shodno odrađenim studijama tehničko tehnoloških uslova za formiranje nautičkih sidrišta u Budvanskom i Tivatskom zalivu. **Rok:** maj – jun,

- studija tehničko tehnoloških uslova za lokacije nautičkih sidrišta u Bokokotorskom i Budvanskom zalivu. **Rok:** maj – jun. **Iznos predviđenih sredstava:** 25.000,00€,
- opremanje klupama i konstrukcija od lakih materijala sa nadstrešnicama čekališta za taxi plovne objekte. **Rok:** maj – jun. **Iznos predviđenih sredstava:** 5.000,00€,
- realizacija programa praćenja kvaliteta morske vode za kupanje na javnim kupalištima. **Rok:** maj – oktobar. **Predviđena sredstva:** 70.000,00 €

↓ JAVNO PREDUZEĆE ZA NACIONALNE PARKOVE CRNE GORE

NP Biogradska Gora

- Unapređenje tematskih staza u saradnji sa PSCG. **Rok:** Q2. **Iznos predviđenih sredstava:** 400,00€,
- Organizacija Prvomajskog otvaranja Parka. **Rok:** Q2. **Iznos predviđenih sredstava:** 300,00€,
- Unapređenje postojećeg sistema informativnih tabli, glavnih tabli i smjerokaza. **Rok:** Q2-3. **Iznos predviđenih sredstava:** 2.000,00€,
- Promocija turističke ponude sportski ribolov i "fly fishing". **Rok:** Q2-3,
- Obilježavanje značajnih ekoloških datuma. **Rok:** kontinuirano. **Iznos predviđenih sr.:** 4.000,00 €,
- Izrada i štampanje promotivnog materijala. **Rok:** kontinuirano. **Iznos predviđenih sredstava:** 5.000,00 €, Unaprijediti programe obilaska Parka za različite ciljne grupe. **Rok:** kontinuirano. **Iznos predviđenih sredstava:** 300,00 €,

NP Durmitor

- Obilježavanje značajnih ekoloških datuma. **Rok:** kontinuirano. **Iznos predviđenih sredstava:** 4.000,00€,
- Unapređenje postojećih edukativnih staza. **Rok:** Q2-3. **Iznos predviđenih sredstava:** 1.000,00€,
- Izrada promotivnog materijala. **Rok:** Kontinuirano. **Iznos predviđenih sredstava:** 5.000,00 €,
- Organizovanje manifestacija i događaja. **Rok:** kontinuirano. **Iznos predviđenih sredstava:** 1.000,00€,
- Unapređenje postojećeg sistema informativnih tabli i smjerokaza. **Rok:** II i III Q. **Iznos predviđenih sredstava:** 3.000,00€,
- Uređenje vidikovca Ćurevac. **Rok:** Q2. **Iznos predviđenih sredstava:** 3.000,00 €,
- Uređenje dječijeg igrališta. **Rok:** Q1-2. **Iznos predviđenih sredstava:** 1.000,00 €,
- Organizovanje manifestacije „Dani evropske baštine“. **Rok:** Q3. **Iznos predviđenih sredstava:** 500,00€,
- Izrada autentičnih suvenira Parka. **Rok:** Q3. **Iznos predviđenih sredstava:** 1.000,00€,
- Izrada studije prihvatnih kapaciteta za najposjećenije lokalitete u skladu sa smjernicama zaštite prirode. **Rok:** kontinuirano,
- Unapređenje turističke ponude kajakarenja i vožnja drvenim čamcima po Crnom jezeru. **Rok:** Q3.

NP Lovćen

- Obilježavanje značajnih ekoloških datuma. **Rok:** kontinuirano. **Iznos predviđenih sredstava:** 3.000,00€,
- Održavanje i unapređenje postojećih tematskih staza (zamjena folija i popravka tabli) **Rok:** II kv. **Iznos predviđenih sredstava:** 1.000,00€,
- Organizovanje manifestacije „Dan koprive“. **Rok:** II kv. **Iznos predviđenih sredstava:** 250,00€,
- Izrada promotivnog materijala. **Rok:** kontinuirano. **Iznos predviđenih sredstava:** 5.000,00€,
- Adaptacija Centra za posjetioce na Ivanovim koritima. **Rok:** Q2. **Iznos predviđenih sredstava:** 3.000,00€,
- Uređenje dječijeg igrališta. **Rok:** II kv. **Iznos predviđenih sredstava:** 500,00€,
- Izrada suvenir Parka. **Rok:** III kv. **Iznos predviđenih sredstava:** 1.000,00€,
- Postavljanje informativnih tabli **Rok:** kontinuirano. **Iznos predviđenih sredstava:** 1.000,00€,
- Unapređenje postojećeg sistema informativnih tabli i smjerokaza. **Rok:** II i III kv. **Iznos predviđenih sredstava:** 2.000,00€,

- Izrada studije prihvatnih kapaciteta za najposjećenije lokalitete u skladu sa smjernicama zaštite prirode. **Rok:** Kontinuirano
- Realizovati programe obilaska Parka za različite ciljne grupe. **Rok:** kontinuirano. **Iznos predviđenih sredstava:** 200,00€

NP Prokletije

- Izrada promotivno materijala. **Rok:** kontinuirano. **Iznos predviđenih sredstava:** 5.000,00€,
- Obilježavanje značajnih ekoloških datuma. **Rok:** kontinuirano. **Iznos predviđenih sredstava:** 1.500,00€
- Izrada autentičnih suvenira Parka. **Rok:** kontinuirano. **Iznos predviđenih sredstava:** 1.000,00€,
- Izrada skulptura karakteristične životinje Parka **Rok:** Q3. **Iznos predviđenih sredstava:** 2.000,00€,
- Unapređenje postojećeg sistema informativnih, glavnih smjerokaza. **Rok:** Q2-3. **Iznos predviđenih sredstava:** 2.000,00€,
- izrada idejnog rješenje za izgradnju četiri odmorišta za pješake i bicikliste. **Rok:** Kontinuirano,
- Odrediti prihvatne kapacitete pojedinih najposjećenijih lokaliteta u skladu sa smjernicama zaštite prirode, pratiti i regulisati broj posjetilaca. **Rok:** kontinuirano,

NP Skadarsko jezero

- Obilježavanje značajnih ekološke datuma. **Rok:** kontinuirano. **Iznos predviđenih sredstava:** 2.000,00€,
- Unaprijediti Expo prostor na Vranjini. **Rok:** Q1. **Iznos predviđenih sredstava:** 1.000,00€,
- Izrada promotivnog materijala. **Rok:** kontinuirano. **Iznos predviđenih sredstava:** 4.000,00€,
- Izrada autentičnog suvenira Parka. **Rok:** Q3. **Iznos predviđenih sredstava:** 1.000,00€,
- Adaptacija Centra za posjetioce na Vranjini preko Intereg projekta Pacon. **Rok:** kontinuirano. **Iznos predviđenih sredstava iz donacije:** 40.000,00€,
- Unapređenje pješačkih staza preko Intereg projekta Pacon. **Rok:** kontinuirano. **Iznos predviđenih sredstava iz donacije:** 26.000,00€,
- Markacija biciklističke staze preko Intereg projekta Pacon. **Rok:** kontinuirano. **Iznos predviđenih sredstava iz donacije:** 8.000,00€,
- Nabavka solarnih bicikala i stanica preko Intereg projekta Pacon. **Rok:** kontinuirano. **Iznos predviđenih sredstava iz donacije:** 37.000,00€,
- Unapređenje postojećeg sistema informativnih tabli i smjerokaza. **Rok:** kontinuirano. **Iznos predviđenih sredstava:** 2.000,00€,
- Unapređenje postojeće edukativne i tematske staze. **Rok:** kontinuirano. **Predviđena sredstva:** 1.000,00€,
- Uspostaviti novu rutu za pješačku stazu „Dolinom rijeke Orahovštice“. **Rok:** Q2,
- Unapređenje turističke ponude kajakarenje. **Rok:** Q2-3. **Predviđena sredstva:** 200,00€,
- Razviti programe obilaska Parka za različite ciljne grupe. **Rok:** kontinuirano. **Iznos predviđenih sredstava:** 300,00€.

Pored navedenog, nacionalni parkovi planiraju da u kontinuitetu realizuju aktivnosti koje se odnose na: učešće na turističkim sajmovima, obilježavanje značajnih datuma, unapređenja staza i infrastrukture, uspostavljanje sertifikata za lokalne proizvode, pružanje podrške lokalnom stanovništvu u izradi i prodaji suvenira i rukotvorina.

↓ SKIJALIŠTA CRNE GORE DOO

Iako se Skijališta Crne Gore (Ski centar Kolašin 1600) dominantno oslanjaju na zimsku turističku ponudu, daleko od toga da na Bjelasici tokom ljetnjih mjeseci nema potencijala za razne aktivnosti, koje mogu biti podjednako privlačne gostima kao i zimske. Na planinskom centru se može uživati u domaćim specijalitetima restorana Troglava, kapaciteta 400 mjesta. Za najmlađe posjetioce u ponudi

je igraonica koja se prostire na 300 m² na otvorenom prostoru. Panoramska vožnja žičarom je neizostavna atrakcija koja vodi do vrha Troglava na 2035 m^{nnv} sa kojeg se pruža pogled na panoramu okolnih planina kao i na nevjerovatnu prirodu i ambijent NP Biogradska gora.

Najvažnije manifestacije/događaji koji će biti organizovani tokom ljetnje sezone su:

- "Bjelasica Ultra Trail" - planinski maraton namijenjen profesionalnim i rekreativnim trkačima kao i svim ljubiteljima boravka u prirodi,
- *Košarkaški turnir* biće organizovan u više kategorija: Seniorski turnir u basketu; Turnir za djevojke i takmičenje za mlađe kategorije; Takmičenje za publiku i aktivacija za njamlade. Događaj će biti u potpunosti medijski i marketinški pokriven, sa prenosima uživo svih mečeva na YouTube Kanalu 3x3 Montenegro.
- Organizacija *izložbe oldtajmera*, koja izaziva veliku pažnju i okuplja veliki broj strastvenih zaljubljenika u ove automobile,
- Realizacija *akcije Gorske službe spasavanja* kojom će biti prikazane tehnike i organizacija spasavanja u raznim uslovima,
- Organizacija *Pazarnog dana*. To će biti prilika da proizvođači suvenira, ljekovitog bilja, meda, pčelinjih i drugih proizvoda na autentičan način predstave ljepote Bjelasičkih krajeva kroz svoju ponudu.
- organizacija posjete na ski centar Kolašin 1600 za štíćenike doma Mladost, samohrane roditelje, kao i za djecu iz okolnih opština,
- organizacija Kampova, radionica i ostalih aktivnosti.

UPRAVA ZA INSPEKCIJSKE POSLOVE

Aktivnosti Uprave koje će biti realizovane do početka ljetnje turističke sezone:

- **Obuka inspektora** inspekcija koje učestvuju u pojačanom nadzoru u sezoni i posebno novozaposlenih i inspektora na početnim pozicijama, na teme: primjena sektorskih propisa, koji uređuju djelatnosti koje se vrše u sezoni, posebno novih propisa, uključujući i Zakon o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti i Naredbe Ministarstva zdravlja o privremenim mjerama; postupci (inspeksijski nadzor, upravni i prekršajni postupak); primjena novog Zakona o turizmu i ugostiteljstvu; Interna procedura Uprave za postupanje po inicijativama za vršenje inspeksijskog nadzora (broj inicijativa se povećava u sezoni); dodatna obuka inspektora za adekvatno korišćenje informacionih sistema (JIIS, TRIS, TURIS, IRIS, TSWEB, potrošač), kao i obuka novozaposlenih inspektora.
 - **Donošenje Plana pojačanog nadzora u ljetnjoj turističkoj sezoni**, kojim će se, u zavisnosti od uslova, precizirati aktivnosti i njihova organizacija i koordinacija, broj angažovanih inspektora i raspored po opštinama, izvještavanje, saradnja sa organima i institucijama,
 - **Organizaciono – tehnička priprema** koja zavisi od dinamike tenderske procedure,
 - **Pojačani inspeksijski nadzor u predsezoni** - U cilju pripreme turističke sezone, Uprava će u predsezoni pojačati inspeksijski nadzor u svim djelatnostima koje učestvuju u turističkom proizvodu Crne Gore, posebno na primorju, preko inspektora (Turistička, Zdravstveno-sanitarna, Tržišna, Inspekcija rada i ostale inspekcije UIP, po potrebi).
- Tokom trajanja ljetnje turističke sezone***, Uprava će, kao i prethodnih sezona, organizovati **pojačan inspeksijski nadzor** (Turističke, Zdravstveno-sanitarne, Tržišne i Inspekcije rada), sa posebnim akcentom na kontrolu rada ugostiteljskih objekata u primorskim opštinama.

Važna napomena: Problem odlaganja komunalnog otpada, iz godine u godinu predstavlja problem kako na državnom tako i na lokalnom nivou. Negativni efekat nesređene situacije po ovom pitanju odražava se ne samo kvalitet odvijanja turističkih sezona, već ugrožava i utisak turista o Crnoj Gori, a posebno imajući u vidu da Crna Gora već 30 godina ima status ekološke države.

Na sjednici Koordinacionog tijela za pripremu i praćenje odvijanja turističkih sezona, održanoj 2. februara t.g., pokrenuta je inicijativa i razmatrano je rešenje za prevazilaženje predmetne problematike. U skladu sa jednim od zaključaka sa iste, opštine su imale obavezu da Ministarstvu dostave plan aktivnosti za otklanjanje / smanjenje otpada sa teritorije za koju su nadležne.

Na osnovu dostavljenih izvještaja, konstatovano je da lokalna komunalna preduzeća nastavljaju sprovođenje redovnih aktivnosti na održavanju javnih površina i putnih pravaca u cilju pripreme i kontinuirane realizacije ljetnje sezone. Međutim, kako je uočeno da se tokom prethodnog perioda pojavljuju nove deponije otpada duž magistralnih i regionalnih puteva, neophodno je da sve opštine sa svojim komunalnim preduzećima pojačaju aktivnosti svog djelovanja na putnim pravcima sa posebnim osvrtnom na lokacije/odmorišta na kojima se turisti zadržavaju.

Navedeno predstavlja kontinuiranu obavezu lokalnih samouprava, u smislu preuzimanja obaveza kontrolisanja komunalnih preduzeća prilikom sprovođenja aktivnosti po ovom pitanju.

Slijede konkretne aktivnosti lokalnih uprava na pripremi ljetnje sezone 2022. godine, po regionima:

PRIMORSKI REGION

↓ ULCINJ

- Učešće na sajmovima i road show promocije. Rok: januar - jun. Iznos predviđenih sredstava: 61.000,00€,
- Presentacije preko interne stranice, elektronskih i štampanih medija. Rok: januar – avgust. Iznos predviđenih sredstava: 16.000,00€,
- Organizovanje manifestacija, kulturnih programa i ostalih događaja: *Svi za turizam, Gastro Night, Dani ulcinjskih pomoraca, Old Time fest, Veče videoklipova, Međunarodni sajam knjiga, Svjetski kup u Kitesurfingu, Međunarodni sajam suvenira, Festival Film, Dani Dijaspore, Pro beach soccer, Dolcini International Festival, Međunarodna kolonija umjetnika, Dani maslina, Dani agruma i Turnir u malom fudbalu.* Rok: januar – oktobar. . Iznos predviđenih sredstava: 198.000,00€,
- Realizacija infrastrukturnih projekata – kanalizacija i vodovodna sanacija: Rok: januar – jun. Iznos predviđenih sredstava: 750.000,00€.

↓ BAR

U cilju stvaranja uslova za uspješno odvijanje ljetnje turističke sezone 2022. godine, Opština Bar, odnosno nadležne službe lokalne uprave i to: TO Bar, JU „Kulturni centar“ Bar i d.o.o. „Komunalne djelatnosti“ Bar će realizovati mnogobrojne aktivnosti koji će doprinijeti postizanju što boljih kvantitativnih i kvalitativnih efekata. U tom smislu su u nastavku predmetnog dokumenta predstavljeni svi oni poslovi koji će biti realizovani od strane nadležnih subjekata na lokalnom nivou.

Turistička organizacija Bar

- otvaranje 9 turističko informativnih biroa, i to u Čanju, Sutomoru, Šušanj, Dobroj Vodi, Utjehi, Starom Baru, Virpazaru, Ostrosu i željezničkoj stanici,
- izrada novog web portala koji će na jednostavan i moderan način pružiti sve potrebne informacije posjetiocima sajta;

- unapređenje turističke infrastrukture grada - u narednom periodu planirano je postavljanje panoramske klupe, stolova sa šahovskim tablama, teretane na otvorenom, kao i izvođenje radova na uređenju kružnog toka i izgradnji mini golf terena na zelenim površinama na šetalištu;
- uvođenje mini atrakcije „Beer bike bar“ u cilju razvoja i unapređenja turističke ponude barske opštine;
- izrada mape planinarskih staza, kao i nove brošure aktivnog odmora;
- izrada brošure vinskih staza i reprint ostalih brošura TO Bar;
- studijska putovanja novinara sa ključnih emitivnih tržišta kao i turoperatora, blogera, influensera u cilju njihovog upoznavanja sa destinacijom;
- objavljivanje sadržaja na društvenim mrežama u cilju održavanja kontakta sa potencijalnim turistima;
- učešće na sajmovima;
- realizacija dva projekta koja su finansirana od strane Evropske unije: Emoundergounds i Wrecks4all (TO Bar je partner u okviru projekta);
- anketiranje turista - istraživanje o stavovima i potrošnji turista;
- izrada novog destinacijskog spota Bara;
- realizacija promotivnih i marketinških aktivnosti putem digitalnih kanala prodaje/promocije;
- izmjena idejnog rješenja za skulpturu „I love Virpazar“ kako bi bili u koraku sa novim trendovima;
- organizacija tradicionalnih akcija „Za još ljepši grad“ i „Pohod u planine“;
- obilježavanje Svjetskog dana planete Zemlje, 22. april;
- održavanje postojeće i izradi nove turističke signalizacije;
- realizacija projekta poboljšanja uslova boravka turista u ruralnim područjima koji će obuhvatiti markiranje i čišćenje pješačkih staza na teritoriji opštine;
- organizovanje takmičenja u funkcionalnom fitnessu/cross fitu pod nazivom „Battle for Bar“;
- organizovanje edukativnih radionica i unapređenje znanja iz oblasti marketinga i turizma, pružanje stručne pomoći prilikom formiranja udruženja hotelijera, privatnog smještaja i TA, udruženja poljoprivrednih proizvođača kao i saradnja sa organima lokalne uprave, lokalnim turističkim organizacijama, NTO CG i Ministarstvom ekonomskog razvoja su neke od aktivnosti u narednom periodu TO Bar.
- organizovanje manifestacija : „Ljeto sa zvijezdama“, „Barski đir“, „ Noć Velikog pijeska“, „Šušanjnsko veče“, „Spičansko veče“, „IPA igre“, „E games“, „Ribar fest“, „Priganica fest“ itd.

JU Kulturni centar Bar planira realizaciju 18 programa: vaspitno-obrazovne djelatnosti, edekutivne i izlagačke djelatnosti. U ljetnjim mjesecima 2022. godine posjetiocima muzeja biće dostupne izložbene postavke kulturno istorijskog razvoj Bara kao i etnografsko nasljeđe. Za predstojeću ljetnju sezonu 2022. godine **Creative Hub** je planirao četiri projekta i to: **Izrada Unikatnih Suvenira; Slikarska Kolonija „Creative Hub 2022.“; Art Weekend i Vajarska Kolonija „Creative Hub 2022.“** Kao kulturni festivali i festivali od posebnog značaja u realizaciji Kulturnog centra ističu se: ljetnji festival multimedijalnih kulturnih sadržaja „Barski ljetopis“ i festival posvećen dječijem likovnom i literarnom stvaralaštvu, kao i stvaralaštvu za djecu „Susreti pod Starom maslinom“. Centar će u 2022. godini posebnu pažnju pokloniti programu valorizacije kulturne baštine u turističke svrhe i to kroz:

- Kreiranje jedinstvenog informacionog sistema koji bi obezbijedio objedinjenu i kvalitetnu prezentaciju kulturno-istorijskih spomenika barske opštine,
- Izradu programa kulturno-turističke ponude i pripremi ugovora sa zainteresovanim agencijama, zastupljenim na crnogorskom tržištu, o korišćenju kapaciteta i usluga Centra,
- Animiranje osnovnoškolske i srednjoškolske populacije organizovanjem jednodnevnih izleta,
- Animiranje turista - gostiju barskih hotela za jednodnevne izlete na lokacije koje predstavljaju spomeničko nasljeđe Bara.

„Komunalne djelatnosti“ d.o.o. Bar će u toku ljetnje turističke sezone sprovoditi aktivnosti na:

- Poslovima održavanja zelenila (redovno održavanje uređenih zelenih javnih površina, pojačano zalijevanje zasada i travnjaka, sprovođenje fitosanitarnih mjera),
- Poslovima održavanja javne rasvjete (redovno održavanje javne rasvjete i prelazak na ljetnji režim rada u zoni Morskog dobra i drugim turističkim destinacijama),
- Poslovima održavanja puteva (redovno održavanje svih opštinskih puteva),

- Adekvatno funkcionisanje Autobuske stanice (redovni poslovi pružanja staničnih usluga sa povećanim obimom poslova (brojem putnika i prevoznika).
- nabavka jednog vozila autosmečar sa hidrauličnom dizalicom za pražnjenje polupodzemnih kontejnera zapremine 18m³.

↓ BUDVA

Aktivnosti Turističke organizacije Budva koje će biti realizovane do početka ljetnje turističke sezone i koje se realizuju u kontinuitetu tokom godine prikazane su bez rokova realizacije jer isti zavisi od ishoda postupaka javnih nabavki:

- **Podsticanje diverzifikacije i inovacije proizvoda i unapređenje kvaliteta turističkog proizvoda i uslova boravka turista kroz efikasno upravljanje destinacijom:**
 - Formiranje DMO savjeta sa osnovnim zadatkom unapređenja kvaliteta integralnog upravljanja Budvom kao turističkom destinacijom;
 - Podsticanje oporavka turističkog prometa sa akcentom na prioritetna emitivna tržišta (Subvencija turopoperatorima za zakup privatnog smještaja sa prioritetnih emitivnih tržišta);
 - Sajamske aktivnosti i međunarodne prezentacije u skladu sa evropskim kalendarima sajamskih nastupa i sličnih inostranih događaja ;
 - Prolječni regionalni "road show"-ovi u cilju promocije ljetnje sezone 2022 (Srbija/Kosovo, BIH, Makedonija, Albanija)
 - Revitalizacija kulturnih dobara: Rekonstrukcija, adaptacija i revalorizacija tvrđave Mogren; Ponovna izgradnja crkve Sv. Antuna Padovanskog; Muzeja Paštrovića u sklopu manastira Praskvica; Revitalizacija kulturno istorijskih spomenika u Starom gradu (Stari mlin u Starom gradu, Rimske terme u Starom gradu, Bedemi i dr.);
 - Održavanje postojećih planinskih staza i adaptacija odmorišta na planinarsko pješačkim transferzalama;
 - Rekonstrukcija signalizacije na planinskim stazama i GPS snimanje novih planinskih staza; Izrada GPS aplikacije pješačkih staza za mobilne telefone snimanje novih planinskih staza;
 - Tehničko unapređenje, opremanje i uređenje enterijera i eksterijera turističko-informativnih biroa i otvaranje novih;
 - Održavanje sistema za prijavu turista, nadogradnja i izmjene na programu prijave;
 - Podrška diversifikaciji turističkog proizvoda u mjesnim zajednicama;
 - Uređenje urbanih džepova, parkova, parking i drugih javnih površina, označavanje turističkih atrakcija i praznično ukrašavanje ;
 - Učešće u EU projektima;
 - Podsticaj razvoju ruralnog turizma;
 - Uređenje seoskih cjelina;
 - Podrška proizvođačima poljoprivrednih i ruralnih proizvoda i njihovim udruženjima;
 - Označavanje ruralnog područja Budve sredstvima vizuelne komunikacije
 - Mountain bike & quad staza u zaleđu;
 - Obnova i rekonstrukcija Jegorovog puta (prva faza);
- **PR i promotivne kampanje i aktivnosti u zemlji, region i ciljanim inostranim tržištima u cilju promocije ljetnje sezone 2022. g.:**
 - Analiza turističkih trendova i istraživanje turističkih tržišta; Online i outdoor oglašavanje; promocija putem društvenih mreža i influencer marketinga; oglašavanje u štampanim i elektronskim medijima – media buying i Press clipping; analiza turističkih trendova i istraživanje turističkih tržišta; unaprjeđenje funkcionalnosti oficijelnog web sajta; organizacija studijskih posjeta inostranih novinara i agenata; prezentacije/promocije i međunarodni i regionalni „road show“-ovi; dodatne promotivne aktivnosti na inostranim tržištima; produkcija i digitalizacija propagadnog materijala; izrada novih suvenira i promotivnog materijala; Izrada novih promotivnih spotova.
- **Manifestacije (održavanje tradicionalnih i novih u organizaciji TO Budva), kao i podrška drugim projektima i događajima sa ciljem unapređenja kvaliteta turističkog proizvoda**

↓ TIVAT

- Revizija procesa održivog upravljanja i razvoja Green Destinations, kao i edukacija organizatora događaja **Rok:** Q2,
- Edukacija zaposlenih TO Tivat o održivom turističkom razvoju i zahtjevima turista. **Rok:** kontinuirano,
- Dodjela ekoloških oznaka za male biznise „Good Travel Seal“. **Rok:** Q2,
- Sprovedenje eko akcija – obilježavanje određenih datuma sa fokusom na životnu sredinu u cilju očuvanja turističkog proizvoda i zaštite životne sredine. **Rok:** Q2-3,
- Organizacija manifestacija „Dani magnolije“ i „Turistički cvijet“ za hortikulturno uređenje grada. **Rok:** Q2,
- Aktivnosti na diversifikaciji turističkog proizvoda: birdwaching; veslanje, organizovanje izleta u velikom gradskom parku tokom sezone, unaprjeđenje i održavanje pješačkih staza na Vrmcu i Luštici, podrška projektu za instalaciju javne česme. **Rok:** Q2-3,
- nastavak realizacije projekta Panoramski put na poluostrvu Luštica – “Život na Luštici” u saradnji sa TO HN (izrada turističke mape na njemačkom, engleskom i ruskom jeziku kao i audio vodiča). **Rok:** kontinuirano,
- Razvoj MICE turističkog proizvoda – sprovedenje aktivnosti usmjerenih na kongresni turizam, organizovanje događaja, promocija MICE sadržaja i edukacija zaposlenih u okviru istog. **Rok:** kontinuirano,
- Učešće u roadshow aktivnostima i pres konferencijama (promocija turističke ponude grada u regionu u saradnji sa NTO CG). **Rok:**Q2,
- Učešće na sajamskim manifestacijama, Expo Dubai, pres konferencijama i radionicama. **Rok:** kontinuirano,
- Sprovedenje digitalne kampanje na tržištima Srbije i Bosne i Hercegovine. **Rok:**Q2,
- Promocija sadržaja putem web portala www.tivat.travel i www.goodtravel.guide, društvenih mreža (Instagram i Facebook, YT kanala, google ads), platformi Outdooractive. **Rok:** kontinuirano,
- Organizacija studijskih putovanja za novinare, turoperatore i organizatore događaja sa bitnih emitivnih tržišta u saradnji sa NTO CG, LTO i turističkom privredom. **Rok:** kontinuirano,
- Izrada/reprint promotivnog foto i video materijala (produkcija destinacijske brošure na više jezika). **Rok:** Q2,
- Produkcija info letka i realizacija kampanje *Registrujte smještaj* u cilju informisanja građana o procedurama registracije smještajnih kapaciteta i prijave turista. **Rok:** Q2,
- Podrška manifestacijama po Javnom pozivu. **Rok:** kontinuirano,
- Anketiranje turista - istraživanje o stavovima i potrošnji turista za opštinu Tivat. **Rok:** Q2-3,
- Otvaranje tri info biroa (Krašići, Radovići, Donja Lastva) i angažovanje sezonskih radnika. **Rok:** Q2-3.

Sekretarijat je planirao da u toku ljetnje sezone, a shodno Programu manifestacija za 2022. godinu sufinansira sljedeće manifestacije: “Međunarodni karneval Tivat” ; „Žućenica fest”; “Dani pejzaža”; “Bučarska olimpijada”; “Lastovska fešta”; “Fešta od rogača”; “Međunarodni Dječiji Festival Folkloru “Kolo bez granica”; “Srpski sabor”; “Tivat world festival” i “Petu smotru dječijih folklornih ansambala Tivat” **Rok:** Q2-3.

↓ KOTOR

Promotivne aktivnosti Opštine Kotor će se odvijati u elektronskim i štampanim medijima u skladu sa postavljenim ciljevima. Pojedinačne manifestacije, događaji i aktivnosti biće promovisani u zavisnosti od ciljnih grupa kojima su namijenjene. U skladu sa mogućnostima planirana je i promocija u renomiranim inostranim časopisima i dnevnim listovima sa tiražom od minimum 200.000 primjeraka.

- promocija Boke Kotorske kroz zajedničku saradnju sa TO Tivat i TO HN;

- digitalna promotivna kampanja Boke Kotorske na britanskom tržištu, u saradnji sa jednim od najvećih evropskih turoperatora Jet2. **Rok:** Q2.
 - promocija na YouTube kanalu angažovanjem afirmisanih YouTubera iz Velike Britanije: **Rok:** Q2-3.
 - saradnja sa youtuberom Harald Baldra koji na svom youtube kanalu ima preko 2 miliona pratilaca. **Rok:** Q2-3.
 - saradnja sa Branimirom Kamberom, producenta i youtubera iz Zadra koji vodi regionalno veoma poznati youtube kanal Kamberizam. **Rok:** Q2.
 - zajednički promotivni nastup na regionalnom tržištu sa TO Tivat TO HN planiramo promociju kroz tv emisije Gastronomad i Domaćinske priče. **Rok:** Q2.
 - uspostavljanje saradnje sa blogerima koji će posjetiti destinaciju i putem svojih članaka na blog stranicama i putem objava na svojim društvenim mrežama promovisali iskustvo koje su doživjeli prilikom boravka u Kotoru. **Rok:** Q2.
 - digitalna promocija TO putem svog Youtube kanala i putem naloga na društvenim mrežama. **Rok:** kontinuirano,
 - digitalna promocija putem agencija za promociju na pojedinim tržištima, objavama sponzoriranih članaka, objavama sadržaja i članaka kroz newslettere i sl. **Rok:** Q2.
 - reprint monografije Kotora „Simbioza prirode i čovjeka“. **Rok:** Q2.
 - izrada promotivnog materijala - brošure „Centuries young“; stampanje vodiča o Perastu, mape grada i dr. **Rok:** Q2.
- informisanje turista i građana o ponudi, sadržaju, kulturnim i zabavnim programima, kao i distribucija promotivnog materijala i publikacija je primarna djelatnost info punkta "Kameni kiosk". **Rok:** tokom sezone.

Sajmovi, prezentacije i ostali nastupi

- učešće na sajmovima (uživo ili virtualno), u saradnji sa NTO CG i LTO u zavisnosti od epidemiološke situacije i to: Ferien Messe, Austrija; ITF Beograd; ITB Berlin; Mitt Moskva; IFTM – Top Resa; UITT Kiev, KITF (Kazahstan); TT Warsaw; WTM (London).
- učešće u online B2B događaju New Deal Europe Marketplace i Forum 2022. Na događaju učestvuje oko 200 turoperatora i agenata iz 38 zemalja i oko 150 predstavnika turističke privrede i turističkih organizacijama sa teritorije Balkana. **Rok:** Q2.
- realizacija Road show kampanje i radionice sa turoperatorima i medijima. **Rok:** Q1.

Održavanje tradicionalnih manifestacija: Ljetnje karnevalske fešte, Bokeljska noć, Kotor Art, Rimska noć kao i ostale brojne kulturne, sportske, ostale muzičko-zabavne manifestacije kao i sve nove inicijative koje upotpunjuju gradsku ponudu i doprinose boljoj promociji grada.

Unapređenje funkcionalnosti programa za prijavu i odjavu boravka stranaca

TO Kotor je pokrenula pregovore sa kompanijom Čikom oko unaprijeđenja programa a u svrhu pružanja jedinstvenog korisničkog iskustva, gdje je krajnji cilj da stanodavci mogu izvršiti online prijavu i odjavu gosta kao i da na isti način (online) plate boravišnu taksu. **Rok:** do početka sezone

Međunarodna saradnja i IPA fondovi

U cilju razvoja diversifikacije turističke ponude u 2022. godini planiramo nastavak aktivnosti na projektima i to ovim redom:

- realizacija projekta „Explore Crossborder Aquatic Biodiversity –ExChAnge“ koji je urađen sa Institutom za more i priobalje Sveučilišta u Dubrovniku kao vodećim partnerom, Institutom za biologiju mora Univerziteta Crne Gore, Turističkom zajednicom Hercegovačko-neretvanskog kantona, JP Park prirode Hutovo blato iz Čapljine i Turističkom organizacijom Kotor. Cilj projekta je kreiranje četiri nove tematske rute koje će povezivati Akvarijum Dubrovnik, akvarijum Kotor, rezervat i park prirode Hutovo sa rijekom Neretvom i Starim mostom u Mostaru, a sve kako bi se kreirala infrastruktura i omogućilo uspostavljanje i poštovanje standarda u promociji prirodne baštine. **Rok:** avgust 2022. g.

TO Herceg Novi:

- Realizacija aktivnosti na projektu panoramskog puta na poluostrvu Luštica- "Life od Luštica", gdje će posjetioci moći da obiđu brojna ruralna područja i poljoprivredna gazdinstva. U drugoj fazi će se kreirati turističke mape na više jezika, kreiraće se audio vodič duž cijele trase i ukoliko bude izvodljivo postaviće se i turistička signalizacija. Projekat se realizuje u saradnji sa TO Tivat;
- Afirmisanje podmorja lokalnog akvatorijuma, gdje bi se sa lokalnim ronilačkim klubovima organizovao događaj koji bi okupio i regionalne ronioce, gdje bi digitalni zapisi poslužili kao osnova za dalju marketinšku promociju podmorja;
- Organizacija manifestacija koje su od velikog značaja za promociju Herceg Novog;
- Realizacija programa u gradskom muzeju „Mirko Komnenović“ i muzeju „Miroslava Štumbergera“: međunarodna manifestacija Noć muzeja; obilježavanje dana evropske kulturne baštine, obilježavanje datuma rođenja Miroslava Štumbergera;
- Organizacija koncerta "Buđenje ljeta", na tvrđavi Forte Mare. **Rok:** 21.jun.
- Organizacija Međunarodnog festivala „Dani Muzike“, u okviru koga će se organizovani koncerti klasične muzike na više lokacija. **Rok:** 10 - 20. Jula;
- Pružanje logističke podrškeu organizovanju međunarodnog sajma knjiga "Trg od knjige". **Rok:** 21 - 28. jula.
- Organizacija manifestacija (Filmski festival, Guitar Art Summer Fest), koncerata klasične i popularne muzike, književnih večeri, predstava, izložbi i drugih kulturnih događaja. Centralna manifestacija tokom avgusta je Filmski festival Herceg Novi -Montenegro Film Festival, koji će biti održan po 35. put. **Rok:** avgust

„Agencija za razvoj i zaštitu Orjena“ vršiće distribuciju brošura PP Orjen tako da budu dostupne u svim Turist info centrima širom hercegnovske opštine, kao i na nekoliko pozicija u gradovima iz okruženja (Tivat, Kotor, Trebinje, Dubrovnik). Uz brošure koje već ima PP Orjen u planu je izrada brošure o prirodnim i kulturnim zanimljivostima Parka prirode Orjen koja će ujedno imati i turističko-edukativni karakter. Nadalje, radiće na uspostavljanju saradnje na proširenju turističke ponude sa ostalim zaštićenim područjima, na uspostavljanju prekogranične saradnje, primarno sa Parkom prirode Orjen iz Trebinja (Republika Srpska). Pored navedenog, Agencija će pored saobraćajne infrastrukture veliku pažnju posvetiti i održavanju i uređenju planinskih i biciklističkih staza kao i obnavljanju signalizacije na istim.

Doo „Komunalno stambeno“

- Provjera stanja, čišćenje, popravka oštećenja i izrada novih slivnih rešetaka na atmosferskoj kanalizaciji. **Rok:** feb – april;
- Provjera stanja i čišćenje svih propusta, tumbina i kanala u sklopu lokalnih vodotokova-više lokacija **Rok:** feb-april;
- Popravka udarnih rupa na lokalnim gradskim ulicama-cca 50km. **Rok:** maj;
- Ažuriranje vertikalne i horizontalne signalizacije, zamjena dotrajalih saobraćajnih oznaka i postavljanje novih na lokalnim saobraćajnicama u potezu ispod magistrale-cca 50km. **Rok:** maj;
- Rekonstrukcija postojećih autobuskih stajališta. **Rok:** februar-maj;
- Uređenje postojećih autobuskih stajališta. **Rok:** feb-maj;
- Postavka novih klupa na javnim površinama i na više lokacija. **Rok:** feb - maj;
- Košenje putnog pojasa uz lokalne i nekategorisane puteve u naseljenim mjestima, uključujući i Njivički put do graničnog prelaza i Lušticu. **Rok:** u kontinuitetu;

- Redovno održavanje svih lokalnih puteva, stepeništa i pješačkih prolaza i staza u dužini cca 250km. **Rok:** u kontinuitetu;
- Redovno održavanje, čišćenje i košenje svih korita lokalnih vodotokova i kanala u dužini cca 19km. **Rok:** u kontinuitetu;
- Sadnja sezonskog cvijeća u parkovima i na skverovima u potezu od ulaska u Bijelu do kraja Igala. **Rok:** april;
- Redovno održavanje parkova, skverova, stambenih naselja (u smislu košenja, orezivanja živih ograda, polustablašica, visokih žbunastih biljaka, stablašica), kao i održavanje sistema javne rasvjete. **Rok:** u kontinuitetu.

„Parking servis” doo

- Postavljanje elektro punjača, na posebnom parkiralištu (garaži) Igalo, sa softverom koji omogućava registraciju korisnika, upravljanje i monitoring;
- Nabavka automobila sa sistemom za kontrolu i naplatu parkiranja propisno i nepropisno parkiranih vozila; implementacija Sistema parking senzora u ulicama X Hercegovačke brigade, Stijepa Šarenca (crvena zona) i Karače (crvena zona), kao i pratećih Info tabli koje idu uz navedeni sistem;
- Obezbjedeње “Depo”-a na kojem će se nalaziti vozila podignuta specijalnim vozilom “Pauk” i nabavka uličnog mobilijara.

Agencija za gazdovanje gradskom lukom doo

- Izvršena je popravka, učvršćivanje svih montažnih bitvi za privez plovila koje su bile oštećene u proteklom periodu;
- Nabavljena je oprema za popravku i montažu novih mostića „pingvina” koji služe za snabdijevanje plovila vodom i električnom energijom;
- Nabavljen je materijal za popravak oštećenih drvenih klupa kao i boja za osvježanje i ostalih drvenih klupa na pristaništu.

SREDIŠNJI REGION

↓ GLAVNI GRAD PODGORICA

- TO Podgorice:** Organizacija manifestacija: „Tradicija ukusa“, „Cvijeće cvijeću“, „Svi plešemo“, „Slikamo Podgoricu“, „Joga u prirodi“, „Podgorica Craft Beer“, „Dan krapa“, „Tradicija ukusa“, „Ajmo na Moraču“, „Ljeto i moda“. **Rok:** mart – septembar. **Iznos predviđenih sredstava:** 40.000,00€,
- Učešće na sajmovima, Roadshow kampanjama. **Rok:** Q2. **Iznos predviđenih sredstava:** 10.000,00€,
 - Realizacija projekta Emblematic Plus – turistička valorizacija Regionalnog parka Komovi. **Rok:** II kv. **Iznos predviđenih sredstava:** sredstva Regionalne saradnje Interreg Med – 34.000,00 €
 - Sprovođenje marketing kampanja: digitalno oglašavanje, mediji, bilbordi, društvene mreže, promo filmovi, rute. **Rok:** kontinuirano. **Iznos predviđenih sredstava:** 13.000,00€,
 - Štampanje promotivnog materijala. **Rok:** u kontinuitetu: **Iznos predviđenih sredstava:** 19.900,00€,
 - Organizovanje promotivnih izleta i studijskih posjeta: studijske posjete novinara, turoperatora; promotivni izleti za predstavnike medija, turističke privrede, školsku populaciju. **Rok:** jun – septembar. **Iznos predviđenih sredstava:** 7.000,00€,
 - Otvaranje dodatnih info punktova tokom ljetnje sezone: aerodrom, autobuska i željeznička stanica. **Rok:** maj – oktobar. **Iznos predviđenih sredstava:** 7.000,00€,
 - Realizacija saradnje sa predstavnicima turističke privrede, intenziviranje aktivnosti, iniciranje zajedničkih aktivnosti i projekata. **Rok:** kontinuirano.

Sekretarijat za kulturu i sport:

- Organizacija manifestacija/događaja: Zajednička čitaonica -Marginalije; Dani Dragana Radulovića; Majski rekreativni susreti; „Dan najboljih“; Podgoričko kulturno ljeto; Basket 3x3; Fitness dani Podgorice; Kamp perspektivnih sportista; Montenegro open; Triatlon na Plavnici; Školski sportski raspust; VIII internacionalni sajam knjiga. **Rok:** mart – septembar. **Iznos predviđenih sredstava:** 206.500,00€

Sekretarijat za podršku biznis zajednici

- Stvaranje povoljnog ambijenta za digitalne nomade. **Rok:** maj. **Iznos predviđenih sredstava:** 10.000,00,
- Organizovanje sajмова ženskog preduzetništva, kreativnih preduzetnika i mladih preduzetnika, starih zanata, suvenira i rukotvorina. **Rok:** maj. **Iznos predviđenih sredstava:** 4.000,00€,
- Obilježavanje Svjetskog dana turizma. **Rok:** septembar. **Iznos predviđenih sredstava:** 2.000,00 €

Sekretarijat za saobraćaj će u kontinuitetu realizovati aktivnosti koje imaju za cilj unapređenje turističke signalizacije u gradu, a koje se odnose na obnavljanje postojećih i postavljanje novih turističkih putokaza

Agencija za upravljanje zaštićenim područjima Podgorice

- Formiranje Rendžerske službe koja će biti na usluzi turistima i posjetiocima u zaštićenim područjima Glavnog grada. **Rok:** mart – april,
- Postavljanje turističke signalizacije u zaštićenim područjima Glavnog grada i drugim područjima značajnim za zaštitu. **Rok:** maj – jun. **Iznos predviđenih sredstava:** 5.000,00€

Agencija za stanovanje će u kontinuitetu sprovoditi akcije „Za ljepše lice Podgorice“ i „Poboljšanja uslova stanovanja“ čiji je cilj uređenje fasada u gradu. **Iznos predviđenih sredstava:** 800.000,00€,

Tržnice i pijace:

- Organizovanje manifestacija i drugih promotivnih aktivnosti na pijacama koje imaju za cilj promociju poljoprivrednih proizvoda sa područja Crne Gore i pijaca kao mjesta dobre trgovine. **Rok:** jun – oktobar. **Iznos predviđenih sredstava:** 2.000,00€
- Sređivanje zelenih površina oko Tržnih centara. **Rok:** april – oktobar. **Iznos predviđenih sredstava:** 1.500,00€
- Tamponiranje i uređenje puteva i prostora na Kamionskoj pijaci. **Rok:** jun. **Iznos predviđenih sredstava:** 1.000,00€

Deponija doo - U okviru priprema za predstojeću ljetnju turističku dezonu Društvo je tehnički u potpunosti osposobljeno da preuzme i tretira cjelokupne količine otpada i reciklira sva stara otpadna vozila sa područja Glavnog grada.

↓ GOLUBOVCI - OPŠTINA U OKVIRU GLAVNOG GRADA

- održavanje i uređenje javnih zelenih površina. **Rok:** u kontinuitetu,
- intenziviranje aktivnosti u cilju održavanja komunalnog reda, naročito u zoni NP Skadarsko jezero **Rok:** u kontinuitetu,
- održavanje javnih saobraćajnica i javnih površina sa akcentom na saobraćajnice od regionalnog i državnog značaja. **Rok:** u kontinuitetu,
- postavljanje vizuelne barijere/zelene ograde kod KAP-a, kod stare baze „Puteva“. **Rok:** februar – mart,
- uređenje i markacija planinske staze na brdu Oblun u saradnji sa PSCG i NVO sektorom. **Rok:** januar-realizovano,
- uređenje i postavljanje putokaza, oznaka, saobraćajnih znaka. **Rok:** u kontinuitetu,
- organizovanje događaja: Dani krapa; Dan zetskih kolača i priganica; Half Ironman; Triatlon na Plavnici; Zetske sportske igre. **Rok:** maj – septembar,
- uređenje vidikovca u blizini vodoizvorišta Bolje sestre. **Rok:** mart – april.

- Organizacija manifestacije "Ljeto u Malesiji" u okviru koje spadaju: "Skokovi sa mosta na Trgaji"; "Sajam knjiga" ; "Književno veče"; "Otvoreni teatar"; "Koloriti naše zemlje"; "Dječji kamp"; "Veče klasične muzike"; "Umjetnička kolonija" ; "Međunarodni dan knjige"; "Međunarodni dan sporta"; "Sajam kulture"; "Dani frankofonije"; "Festival internacionalne muzike"; " Evropska nedelja sporta" ;
Rok: Q2-3.
- Obnavljanje postojeće i postavljenje nove turističke signalizacije na teritoriji Opštine,
- Organizovanje rada info punkta na lokaciji Vitoja. **Rok:** avgust.

↓ PRIJESTONICA CETINJE

Turistička organizacija Prijestonice Cetinje planira realizaciju sljedećih manifestacija/događaja/projekata u susret ljetnoj turističkoj sezoni 2022. godine:

- *Crna Gora u ritmu Evrope*. **Rok:** februar – maj. U programu, namijenjenom djeci i omladini, učestvuju timovi iz 12 gradova Crne Gore koji se u vidu scenskog, televizijskog i pjevačko-plesnog predstavljanja neke strane države međusobno takmiče,
- *Obilježavanje svjetskog Dana džez*. **Rok:** 30. april,
- *Proslava Dana nezavisnosti*. Povodom Dana nezavisnosti biće upriličen bogat kulturno muzički program. **Rok:** 21. maj.
- *Biciklijada IV*. **Rok:** 3. jun. Manifestacija ima za cilj promociju zdravih stilova života ali i korišćenje bicikala kao alternativnog vida prevoza,
- *Gastronomska manifestacija „Mesap“*. U pitanju je prvi sajam pršute koji je trebao biti organizovan 2020. ali je usled pandemije otkazan. Brojni domaći ali i proizvođači pršute iz regiona i inostranstva će predstaviti svoje proizvode. Degustacija istih i sadržajan kulturno umjetnički program će pratiti ovu dvodnevnu manifestaciju. **Rok:** jun,
- *Ljeto u Prijestonici*. **Rok:** jun – septembar. Ovo je najposjećenija kulturna manifestacija na teritoriji Prijestonice. Njene segmente konzumira zbirno preko 30.000 posjetilaca. Riječ je o spletu formi različitih manifestacija (muzičke, dramske, likovne, književne, sportske, modne...),
- *Obilježavanje svjetskog Dana turizma*. Ovaj dan se tradicionalno obilježava organizovanjem raznih aktivnosti, **Rok:** 27. septembar.
- *Biblioteka na otvorenom*. **Rok:** kontinuirano tokom godine. Projekat prodrazumijeva postavljanje 4 poluotvorene vitrine/stalka za knjige. Svim turistima, posjetiocima biće omogućeno da bez nadoknade odaberu knjigu za sebe, a isto tako i ostave za drugog potencijalnog čitaoca knjigu koju su pročitali,
- *Tematske staze*. **Rok:** kontinuirano tokom godine. Projekat obuhvata nadogradnju projekta “Tematske staze” finasiranog od strane GIZ-a iz 2010.god. koji je obilježio kulturno-istorijske znamenitosti postavljanjem info tabli: *Gospodari, Duhovnost, Evropskim putem*. Nove staze nosiće nazive: *Stazama krunisanih glava, državnika ; Stazama narodnih heroja ; Stazama nobelovaca; Stazama holivudskih zvijezda ; Portuni cetinjskih boema,*
- *Smart city*. **Rok:** tokom 2022/23.godine. Projekat ima za cilj da putem posebne kartice uveže više turističkih „stakeholdera“, te omogući turistima na jednom mjestu plaćanje više usluga uz ostvarivanje određenog popusta (parking, muzej, restoran itd.),
- *Uređenje Botaničke bašte*, **Rok:** tokom 2022/23. godine.
- *Izrada bronzane skulpture princeze Ksenije u Njegoševoj ul.* **Rok:** septembar. Skulptura će biti prepoznata kao značajna mini turistička atrakcija na šetalištu.

↓ NIKŠIĆ

- unapređenje saradnje sa lokalnom samoupravom u cilju poboljšanja saobraćajne signalizacije do turističkih lokaliteta, poboljšanja infrastrukture na samim lokalitetima (postavljanje info tabli, opremanje klupama i mobilijarom za odmor),
- unapređenje saradnje sa svim institucijama i organizacijama koje se bave aktivnostima u prirodi (nevladine organizacije, izviđači, volonteri, planinarska društva) kako bi napravili detaljnu analizu do sada markiranih pješačkih biciklističkih i drugih staza na teritoriji opštine, koje je neophodno po prioritetima sanirati i obnoviti, kao i markirati nove staze,

- unapređenje saradnje sa kreatorima turističke ponude, u cilju unapređenja njihovog proizvoda, proširivanja ponude i što boljeg pozicioniranja na turističkom tržištu,
 - izrada projekata i apliciranje na javnim pozivima i konkursima, u cilju dobijanja dodatnih finansijskih sredstava koja bi bila uložena u razvoj i unapređenje turističkog proizvoda,
 - redizajniranje web portala, izrada kataloga smještaja, izrada mape Nikšića, brošura i drugog propagantnog materijala,
 - učešće na Međunarodnim sajmovima turizma u Beogradu i Banja Luci,
 - izrada digitalne mape - mobilna aplikacija za sajt, u cilju bolje vidljivosti seoskih domaćinstava koja se bave turizmom,
 - organizovanje promotivne ture za vodiče i turoperatore,
- Kada su u pitanju informativno promotivne aktivnosti, TO Nikšić u saradnji sa subjektima na teritoriji opštine realizovaće aktivnosti u cilju što bolje promocije turističke ponude. Pružaće servisne informacije zainteresovanim subjektima, kada su u pitanju smještajni kapaciteti, cijene, gastronomska ponuda, saobraćaj, kulturna dešavanja, sportske i druge manifestacije. Sve aktivnosti će biti adekvatno medijski proračunane, pa će tako javnost biti tačno i blagovremeno obavještena o aktivnostima i poslovanju TO Nikšić.

↓ **DANILOVGRAD**

- osposobljavanje info punktova. **Rok:** 31. mart. **Iznos predviđenih sredstava:** 200,00€,
- obnavljanje turističke signalizacije. **Rok:** 30. april. **Iznos predviđenih sredstava:** 500,00€,
- uređenje i dopuna postojećeg web sajta i aktivnosti na društvenim mrežama. **Rok:** 31.mart. **Iznos predviđenih sredstava:** 400,00€,
- izrada propagantnog materijala. **Rok:** 31. maj. **Iznos predviđenih sredstava:** 1.000,00€,
- promo nastupi – posjete sajmovima i zemlji i okruženju. **Iznos predviđenih sredstava:** 1.000,00€,
- organizovanje manifestacija: *Tradicionalni uspon na Prekornicu; Prvomajski uranak; Foto fest; Sajam zdrave hrane i starih zanata; Spuško ljeto; Manifestacija rijekom Zetom; Bjelopavličke sportske igre; Katunske igre; izložba old tajmera i dr.* **Rok:** septembar. **Iznos predviđenih sredstava:** 6.000,00€,
- realizacija aktivnosti vezano za akciju za čistiji i ljepši grad i okolinu. **Rok:** 1. jul. **Iznos predviđenih sredstava:** 300,00€

SJEVERNI REGION

↓ **KOLAŠIN**

Tokom ljetnje sezone u Kolašinu će se održati niz kulturno/zabavnih i sportskih manifestacija koje se godinama unazad održavaju, a koje će TO Kolašin podržati finansijskim sredstvima iz planiranog budžeta, i to: manifestacija "Pazarni dan"; Party bus; Bjelasica ultra trail - planinski ultra maraton; Festival alternativnog teatra Korifej; Košarkaški kamp; Karate turnir "Kolašinski pobjednik"; Turnir u malom fudbalu „Kolašin 2022“; Sinjajevinski biciklistički maraton; "Čiker" biciklistički maraton i koncerti. Takođe, u saradnji sa ski centrom Kolašin 1600 biće organizovan veći broj manifestacija kao i promocija aktivnosti na ski centru poput panoramskih vožnji žičarom.

Pored navedenog, TO Kolašin će realizovati sljedeće aktivnosti:

- organizacija odmora i boravak penzionera i članova njihovih porodica u Kolašinu, u saradnji sa Savezom udruženja penzionera CG i Fondom PIO,
- markiranje novih, kao i održavanje postojećih biciklističkih i pješačkih staza na teritoriji Opštine,
- postavljanje info tabli i markacija za pješačke staze u kanjonu rijeke Mrtvice,
- sprovođenje intenzivnijih promotivnih aktivnosti,
- promocija turističke ponude na društvenim mrežama,

- posjete blogera i influensera sa lokalnog i međunarodnog tržišta u saradnji sa turističkom privredom i NTO CG,
- učešće u regionalnim "roadshow" kampanjama NTO CG i ostalih LTO u cilju promocije ljetnje i zimske turističke sezone,
- učešće na specijalizovanim sajmovima aktivnog odmora u organizaciji NTO CG u inostranstvu (u skladu sa mogućnostima),
- unapređenje vizuelnog identiteta web portala www.kolasin.me i prevod sajta na njemački i francuski jezik,
- izrada promotivnog materijala (turistički vodič, katalog registrovanog smještaja, mapa pješačkih i biciklističkih staza u okolini grada i dr.).

↓ ŽABLJAK

Aktivnosti čiji je rok realizacije planiran do početka ljetnje sezone:

- održavanje sastanaka sa lokalnim preduzećima, Turističkom inspekcijom, Službom zaštite i spašavanja,
- on line promocija turističke ponude u Crnoj Gori i regionu, a u skladu sa epidemiološkim mjerama mogućnost učešća na sajmovima zapadnog tržišta;
- štampanje vodiča kulturne baštine, turističke mape grada i mape Crne Gore;
- sprovođenje kampanje registrovanja i promocije privatnog smještaja i seoskih domaćinstava;
- promocija turističke ponude Opštine na nacionalnom nivou, putem TV, radio kanala, štampanih medija i portala, putem on line kampanja i društvenih mreža;
- izrada mobilne aplikacije za seoska domaćinstva, kulturne i prirodne lokalitete od značaja;
- posjete novinara i turoperatora Žabljaku, sa tržišta gdje imamo priliv turista, (Njemačka, Poljska, Ukrajina, Slovenija, Češka, Srbija, Ukrajina);
- izrada promotivnog spota ljetnje sezone sa ukupnom ponudom.

Aktivnosti čiji je rok realizacije planiran tokom ljetnje sezone:

- izgradnja javne parking garaže. **Iznos predviđenih sredstava: 40.000,00€;**
- izgradnja pristupa za lica sa invaliditetom za javne površine. **Iznos predviđenih sredstava: 25.000,00€;**
- organizacija kulturno naučnog skupa "Vukova zaaužbina". **Iznos predviđenih sredstava: 1.000,00€;**
- organizacija manifestacije "Dani planinskog cvijeća". **Iznos predviđenih sredstava: 5.000,00€;**
- organizacija manifestacije smotra konja. **Iznos predviđenih sredstava: 3.000,00€;**
- podrška kulturnim sadržajima. Rok: kontinuirano. **Iznos predviđenih sredstava: 12.000,00€;**
- izgradnja objekta turističke organizacije u saradnji sa Ministarstvom ekonomskog razvoja,
- organizovanje velikog muzičkog višednevnog festivala WBA, kao i suorganizacija više sportskih događaja
- promocija domaćih poljoprivrednih proizvođača i povezivanja turizma i poljoprivrede u okviru kampanje „Dobro. Bolje. Domaće.“
- obuka zaposlenih kroz projekat "Upotreba google alata za on line promociju i marketing".

↓ MOJKOVAC

- štampanje promotivnog materijala (katalog seoskih domaćinstava, mapa grada, izrada suvenira LTO Mojkovac. **Rok: Q2. Iznos predviđenih sredstava: 5.950,00€,**
- izgradnja suvenirnice. **Rok: jun. Iznos predviđenih sredstava: ukupno 12.000,00€**
- organizacija manifestacija (Prvomajski uranak sa velikim rafting-kajak spustom „Mojkovac 2022.“, Čorbijada, Mojkovac Fest 2022. Sky Running, „Tara challenge Fly Fishing Cup 2022.“. **Rok: Q2-3. Iznos predviđenih sredstava: ukupno 29.600,00€,**
- organizovanje Programa i manifestacija: (Seoski bazar, Dan i sela, Gazdinstva za degustaciju i Aktivna gazdinstva). **Rok: Q3. Predviđena sredstva: 800,00€,**

- razvoj inovativnog turističkog proizvoda "Seoskim džadama". Rok: Q2. Iznos predviđenih sredstava: 800,00€,
- on line oglašavanje. Rok: kontinuirano. Iznos predviđenih sredstava: 1.500,00€,
- snimanje turističkih spotova koji promovišu aktivni odmor na teritoriji opštine i tematskih video spotova. Rok: kontinuirano. Iznos predviđenih sredstava: 2.200,00€;
- promocija turističkih potencijala Opštine putem društvenih mreža;
- redizajn sajta TO Mojkovac radi poboljšanja reprezentativnosti i operativnosti sajta. Rok: Q1. Predviđena sredstva: 300,00€;
- izrada nove foto arhive TO Mojkovac. Rok: kontinuirano. Iznos predviđenih sredstava: 500,00€.

↓ BIJELO POLJE

Aktivnosti TO Bijelo Polje u cilju pripreme ljetnje turističke sezone:

- prezentacija turističke ponude opštine Bijelo Polje putem novog sajta TO Bijelog Polja www.tobp.me,
- razmjena informacija sa LTO iz okruženja, NTO CG , Ministarstvom ekonomskog razvoja o sadržaju turističke ponude Bijelog Polja i sjevera Crne Gore,
- održavanje press konferencija i saopštenja o aktuelnoj turističkoj ponudi i manifestacijama koje promovišu turizam u Opštini tokom ljetnje sezone,
- učešće na sajmovima turizma u regionu i šire koji se nalaze u rasporedu održavanja sajмова koji je dostavila NTO CG,
- monitoring u oblasti turizma kod svih subjekata iz turističko – ugostiteljskih djelatnosti,
- efikasna prijava boravka stranaca u prostorijama TO na osnovu instaliranog softvera za prijavu boravka i vođenje evidencije o broju dolazaka turista,
- organizovanje manifestacija koje doprinose podizanju kvaliteta turističke ponude boljom valorizacijom turističkog potencijala Opštine, kao što su: otvaranje ljetnje turističke sezone 2022. g.; „Ušće fest“; Međunarodni festival folklor; „Bjelasica za sve“ i druge manifestacije u saradnji sa Javnim ustanovama (Centar za kulturu , Centar za sport, Muzej). Rok: jun – septembar.
- uređenje i promocija pješačkih staza – u saradnji sa Planinarskim klubovima,
- pružanje informacija o turističkoj ponudi grada i dijeljenje promotivnog materijala zainteresovanim subjektima i turistima koji borave u Opštini,

Aktivnosti JU Centar za djelatnosti kulture i JU Ratkoviće večeri poezije u cilju pripreme ljetnje turističke sezone:

- organizovanje kulturnih događaja kao što su: Festival Dramskih amatera Crne Gore; Internacionalni festival tamburaških orkestara. Rok: jun – avgust,
- organizovanje grupnih i pojedinačnih posjeta Muzeju Bijelog Polja i upoznavanje sa istorijskom i kulturnom baštinom grada,
- sprovođenje aktivnosti u cilju organizovanja kulturnih i muzičkih manifestacija: „Jazz festival“; „Ratkovićeve večeri poezije“. Rok: jun –septembar,

Služba zaštite i spašavanja Opštine će tokom pripreme i trajanja ljetnje turističke sezone: upozoravati građane putem sredstava informisanja o opasnostima prilikom izazivanja požara na otvorenom prostoru i posledica koje nastaju nakog toga; održati sastanke sa predstavnicima mjesnih zajednica gdje će se predočiti problem požara i opasnosti koje proizilaze; opremiti vozila Službe zaštite i spašavanja i ličnom zaštitnom opremom pripadnika Službe zaštite, provjeravati ispravnosti čamaca za vodu koji se koriste za evakuaciju stanovništva iz vode i druge aktivnosti neophodne za zaštitu građana i turista.

↓ PLJEVLJA

- održavanje, sanacija, a po potrebi i rekonstrukcija energetskih i prenosnih objekata lokalne elektro-distributivne mreže, čime je obezbijeđeno uredno napajanje električnom energijom,

- otklanjanje periodičnih kvarova i intenziviranje radova na sanaciji i rekonstrukciji postojeće vodovodno-kanalizacione mreže, kako na gradskom tako i na seoskom području, sa posebnim naglaskom na radove kojima se obezbjeđuje poboljšanje bakteriološko-hemijske ispravnosti vode i izgradnju novih seoskih vodovoda,
- sanacija i rekonstrukcija gradske putne infrastrukture i određenog broja seoskih lokalnih puteva, u saradnji sa i CG Put.
- Rekonstrukcija: dijela magistralnog pravca Jabuka – Pljevlja – Žabljak – Risan; putnog pravca Pljevlja – Čajniče kao i izgradnja dijela magistralnog puta Bijelo Polje – Mijakovići- most na Đurđevića Tari,
- uređenje gradskog parka „Vodice“, koji je nezaobilazna destinacija turista koji posjećuju grad,
- izgradnja prilaznog puta manastiru Svete Trojice.
- učešće na sajmovima turizma,
- dijeljenje promotivnog materijala turistima na graničnom prelazu Jabuka i info kiosku u Đurđevića Tari,
- kontinuirana medijska promocija i ažuriranje podataka vezanih za hotelske i druge registrovane smještajne kapacitete, podataka o kulturno historijskom nasleđu opštine, podataka o prirodnim ljepotama i atraktivnim lokacijama, kao i unošenje sadržaja na web portal www.pljevlja.travel i stranice na društvenim mrežama o svim događajima, atrakcijama i manifestacijama,
- Organizacija manifestacija – festivala i događaja: *“Mostovi spajaju ljude, XII Međunarodni Festival, “ Međunarodni karavan prijateljstva – 2022.”, Bicikljada “Pljevlja 2022 “, Dani humora i satire, Old Tajmer skup, Brdska auto trka na Dajevića Hanu, Pljevlja shopping day & night, Pljevaljsko likovno kulturno ljeto 2022.g, “Mural fest”, Noćni turnir u basketu “Baci drogu u koš”, Regionalna izložba meda, Dani pljevaljskog sira, Festivala Tribute bendova i fudbalski kamp.*

↓ BERANE

Planirani projekti/aktivnosti :

- nastavak radova na izgradnji gradske zaobilaznice;
- izgradnja nove gradske saobraćajnice od ul. Dušana Vujoševića do osnovne škole „Vuk Karadžić“;
- subvencije i podrška za postojeće vodenice i njihovo održavanje; podrška razvoju seoskog turizma;
- rekonstrukcija spomen kuće vojvode Gavra Vukovića;
- rekonstrukcija zapadne tribine gradskog stadiona; rekonstrukcija fasada u užem gradskom jezgru;
- sanacija krova na zgradi Opštine; uređenje gradskih parkova i javnih površina; asfaltiranje puteva na seoskom području i sanacija gradskih ulica.

↓ PLUŽINE

Na teritoriji opštine Pluzine, tradicionalno u aprili mjesecu, otvara se sezona raftinga na rijeci Tari, što svake godine okuplja brojne turiste, ljubitelje ove vrste ponude. Nadalje, među aktivnostima koje će upotrijebiti turističku ponudu u ljetnjoj sezoni 2022. godine su:

- Organizovanje: planinarskog uspona na Veliki Vito/Maglić; događaja u renoviranoj kuli Lazara Sočice na Goransku (književno veče, izložba fotografija), koncerta na gradskom amfiteatru Planinarskog uspona na Prutašu; Dana kajaka na Pivskom jezeru; Turnira povodom dana Opštine u futsalu; Književnih susreta „Pjesnička riječ na izvoru Pive“; Koncerta na gradskom amfiteatru i Fotografske kolonije.. **Rok: jun - jul.**
- Održavanje: Tradicionalnog Ilindanskog sabora na Trsi; Koncerta na gradskom amfiteatru povodom Dana Opštine; Tradicionalne međunarodne likovne kolonije; Turnira u basketu; Pjesničkih susretia „Tara bez granica“; Akcije dobrovoljnog davanja krvi; Dana pastrmke i Triatlon trke. **Rok: avgust.**

Napomena: *Ispred opštine Plužine, izvještaj o sezoni smo dobili iz Parka Prirode Piva, uz napomenu da će predmetni događaji biti organizovani samostalno ili u saradnji sa opštinom Plužine i Centrom za kulturu.*

↓ ROŽAJE

- izrada SWOT analize i održavanje sastanka sa ugostiteljima i nosiocima turističke ponude grada. Rok: mart. Iznos predviđenih sredstava: 500,00€,
- čišćenje izletničkih mjesta Brezovačko brdo i Vrelo Ibra. Rok: april. Iznos predviđenih sredstava: 500,00€,
- obnavljanje postojeće i markiranje nove turističke signalizacije. Rok: maj. Iznos predviđenih sredstava: 500,00€,
- reprint postojećeg i izrada novogpropagandnog materijala. Rok: april. Iznos predviđenih sredstava: 1.500,00€.
- pružanje informacija vezano za turističku ponudu i proizvod svim domaćim i stranim turistima. Rok: kontinuirano,
- održavanje pres konferencije o aktuelnim turističkim ponudama. Rok: mart. Iznos predviđenih sredstava: 100,00€,
- održavanje čistoće gragdskog jezgra i prigradskih naselja, uređenje javnih površina, održavanje lokalnih puteva, postavljanje asvaltnog zastora, uređenje gradske i prigradske infrastrukture. Rok: kontinuirano.

↓ PLAV

Turistička organizacija Plav će tokom 2022. godine većinu svojih aktivnosti sprovoditi pod sloganom *“Prokletije-neistražena i divlja ljepota”*. To će, ustvari, biti nastavak jedne kontinuirane kampanje i promocije Prokletija, kao atraktivne turističke destinacije ne samo u Crnoj Gori nego i u regionu, a time i plavske opštine. **Među aktivnostima koje će biti realizovane prije početka ljetnje turističke sezone:**

- priprema i štampa brošure Kulturna baština Plava. Rok: maj. Iznos predviđenih sredstava: 1.000,00€,
- održavanje planinarskog pohoda na Tromeđu. Rok: maj. Iznos predviđenih sredstava: 1.500,00€,
- održavanje biciklističke trke Osmica. Rok: maj. Iznos predviđenih sredstava: 1.000,00€,
- organizacija „Limske regate“. Rok: maj. Iznos predviđenih sredstava: 1.000,00€.
- promocija turističke ponude na društvenim mrežama TO Plav. Rok: kontinuirano.

Aktivnosti koje će biti realizovane tokom ljetnje turističke sezone su:

- održavanje planinarskog pohoda „Šabova glava“. Iznos predviđenih sredstava: 700,00€,
- održavanje planinarskog pohoda „Putaćama Hrida“. Iznos predviđenih sredstava: 1.000,00€,
- podrška manifestaciji „Dani borovnice“. Iznos predviđenih sredstava: 500,00€,
- održavanje triatlon Plav-Gusinje. Iznos predviđenih sredstava: 3.000,00€,
- održavanje maratona Plav-Gusinje. Iznos predviđenih sredstava: 1.000,00€,
- održavanje Kajakinga na Ljuči. Iznos predviđenih sredstava: 1.000,00€,
- organizacija Eko kampa na Prokletijama. Iznos predviđenih sredstava: 800,00€,
- održavanje Planinarskog pohoda na Visitor- Smetni vrh. Iznos predviđenih sredstava: 800,00€,
- podrška organizaciji MOTO-KROS Plav-Gusinje. Iznos predviđenih sredstava: 300,00€.
- organizovanje manifestacija: Plavski književni susreti, Dani Behara, Dani Borovnice, književne večeri.

↓ GUSINJE

Aktivnosti koje opština u saradnji sa TO i JU Centrom za kulturu planira da realizuje u susret predstojeće ljetnje turističke sezone su:

- održavanje biciklističke trke „Osmica“. Rok: maj. Iznos predviđenih sredstava: 1.000,00 €,
- uređenje ambijenta za bavljenje rekreativnim penjanjem i trčanjem. Rok: maj. Iznos predviđenih sredstava: 1.200,00 €

- organizovanje obuke stranih jezika za zaposlene u ugostiteljstvu. **Rok:** maj,
- organizovanje promotivne kampanje „Otkrij Prokletije“. **Rok:** maj. **Iznos predviđenih sredstava:** 1.200,00 €,
- organizovanje manifestacije „Gusinjsko ljeto“. **Rok:** jul-avgust. **Iznos predviđenih sr.:** 15.000 €,
- organizovanje manifestacije „Gusinje Etno Fest“. **Iznos predviđenih sredstava:** 10.000,00 €
- realizacija projekata i radionica na temu očuvanja tradicije i običaja, književne večeri, likovne izložbe, dječije predstave,
Rok: jun-septembar. **Iznos predviđenih sredstava:** 5.000,00 €,
- organizovanje „Prokletije Skyrunning 2022.“. **Rok:** avgust. **Iznos predviđenih sredstava:** 4.000,00 €,
- organizovanje „Prokletije Triatlon 2022.“. **Rok:** jul. **Iznos predviđenih sredstava:** 4.000,00 €,
- organizovanje „MTB“ biciklističke trke. **Rok:** septembar. **Iznos predviđenih sredstava:** 1.000,00 €,
- organizovanje XII atletsko rekreativne trke „Plav - Gusinje“. **Rok:** avgust. **Iznos predviđenih sredstava:** 1.000,00 €,
- organizovanje rekreativne šetnje. **Rok:** u kontinuitetu. **Iznos predviđenih sredstava:** 1.500,00 €,
- organizovanje sajma domaćih proizvoda i tradicionalne hrane „Dobro. Bolje. Domaće“. **Rok:** jul. **Iznos predviđenih sredstava:** 1.500,00 €,
- unaprijeđenje saradnje sa pravnim i fizičkim licima od značaja za razvoj turizma. **Rok:** kontinuirano,
- pružanje podrške održavanja tradicionalnih kulturnih manifestacija. **Rok:** avgust. **Iznos predviđenih sredstava:** 1.000,00 €,
- koordinacija aktivnosti na polju smanjenja sive ekonomije. **Rok:** kontinuirano,
- organizovanje posjeta studijskih grupa i pojedinaca od značaja. **Rok:** u kontinuitetu. **Iznos predviđenih sredstava:** 2.000,00 €

↓ PETNJICA

Turistička organizacija Petnjica će u saradnji sa opštinom, Centrom za kulturu i NVO sa područja Petnjice tokom 2022. god. realizovati nekoliko manifestacija u periodu od juna do oktobra t.g., i to: *Dječiji maskenbal; Bihorsko kulturno ljeto; Festival izvornog stvaralaštva; Dani dijaspore; Džipijada; domaće radinosti, Foto konkurs i izložba fotografija.*

↓ ANDRIJEVICA

Opština Andrijevica je planom predvidjela organizovanje sledećih događaja: Dani paraglajdinga; Dani pčelara; „Limska regata“, Vidovdanski noćni turnir u malom fudbalu; tradicionalni narodni sabor za Dan državnosti Crne Gore; "Dani maline"; revijalno takmicenje u cross country letenju (paraglajding), biciklističke trke „Kup Vasojevica“ i smotra izviđača Kralje. **Rok:** jun – septembar,

↓ ŠAVNIK

Aktivnosti iz nadležnosti opštine Šavnik koje su usmjerene na obezbjeđivanju uslova koji će doprinijeti nesmetanom odvijanju ljetnje turističke sezone, kao i one usmjerene na unapređenju turističke ponude Opštine su:

- Izrada i promocija digitalne mape na kojoj će biti prikazani značajni lokaliteti Opštine, ugostiteljski objekti, smještajni kapaciteti, što će omogućiti turistima da lakše upoznaju potencijale grada, kao i izrada informativno propagandnog materijala koji sadrži opise važnih lokacija opštine,
- Uređenje prostora oko kanjona Nevidio (akcija čišćenja, nabavka info tabli, postavljanje sitnijeg inventara i sl.). **Rok:** prije početka sezone.
- Realizacija dodatnih/ostalih aktivnosti: prijavljivanje boravka gostiju, promovisanje potencijala opštine, pružanje informacija posjetiocima, anketiranje turista i dr.). **Rok:** tokom sezone.

III ZAKLJUČNE NAPOMENE

Imajući u vidu činjenicu da je turizam u Crnoj Gori u periodu do 2019. godine učestvovao sa 25-30% u bruto-domaćem proizvodu, jasna je neophodnost da svi sudionici u formiranju turističkog proizvoda budu maksimalno posvećeni i sa aspekta djelokruga rada svog resora doprinesu podizanju nivoa kvaliteta istog.

Važno je imati na umu da je riječ o participativnom i interaktivnom procesu koji ima za cilj da, kroz uključivanje svih subjekata, omogući objedinjavanje turističkih potencijala i postizanje sinergijskog efekta kako bi se što efikasnije podstakao ekonomski rast i zaposlenost, podržavajući održivi razvoj turizma, poboljšanje životnog standarda građana i veću satisfakciju turista.

Na osnovu navedenih planiranih aktivnosti od strane državnih institucija i lokalnih samouprava, predlažu se sledeći

ZAKLJUČCI:

1. Vlada Crne Gore je, na sjednici održanoj ____03. 2022. godine, razmotrila i usvojila *Plan pripreme ljetnje turističke sezone 2022. godine*, koji je pripremila Ministarstvo ekonomskog razvoja.
2. Zadužuju se svi nosioci planiranih aktivnosti da, u maksimalno mogućoj mjeri, realizuju aktivnosti u okviru navedenih rokova i o stepenu realizacije istih dostave informaciju Ministarstvu ekonomskog razvoja.